



Varicelvaccine i Danmark

**- et kvalitativt studie omhandlende
kendskab, holdning og anvendelse**

Forskningsopgave 2017
Specialeuddannelsen i Almen Medicin, Aarhus
Holdnr. 35

Mette Brander Christmann
Katrine Quistorff Schmidt
Thea Aasted Isaksen

Vejleder: Annemette Bondo Lind

Indholdsfortegnelse

Introduktion.....	3
Forskningsspørgsmål.....	3
Skoldkopper.....	3
Skoldkoppevaccine	4
Europæiske erfaringer.....	5
Internationale erfaringer.....	5
Metode.....	5
Resultater	7
Mads Buhl.....	7
Forældre interviews	8
Holdning til det danske vaccinationsprogram:	9
Forældrenes erfaringer med at lade deres børn vaccinere:.....	9
Forældrenes erfaringer med skoldkopper generelt	10
Skoldkopper blandt børnene	11
Pasning i forbindelse skoldkopper.....	11
Smitte	12
Kendskab til varicelvaccinen	12
Holdning til vaccinen isoleret.....	12
Pris.....	13
Tilslutning til varicelvaccine og autoritetstro	13
Vaccine vs. naturlig sygdom	13
Diskussion.....	14
Mads Buhl VS forældre	14
Vaccine indstilling sammenholdt med baggrund	14
Vores fund, sammenholdt med tidligere forskning	15
Perspektivering til artikel 1.....	15
Artikel 2, Risikovurdering blandt vaccine skeptikere	16
Artikel 3, Beslutningsproces ved til- eller fravalg af vaccination.....	16
Styrker og svagheder ved vores studie.	17
Vejledning	18
Konklusion.....	18
Referenceliste.....	19
Bilagsliste	20

Introduktion

Vores bevæggrunde for at vælge indeværende emne er en selvoplevet undren omkring skoldkoppevaccination. Alle tre forfattere har oplevet en underviser (der tilmed er inddraget som ekspert i denne opgave), som værende meget stor fortaler for at vaccinere imod skoldkopper, og vi har alle arbejdet sammen med kolleger på børneafdelingerne, der for en stor dels vedkommende har fået egne børn vaccineret, idet de har set de komplikationer, der *kan* ses til skoldkopper. I kontrast hertil står vores klare fornemmelse af, at den almene danske befolkning generelt betragter skoldkopper som en godartet og mild børnesygdom (hvilket det jo også oftest er), og en opfattelse af, at kendskabet til skoldkoppevaccinens eksistens er forsvindende lille.

Forskningsspørgsmål

Hvordan er den almindelige danskers kendskab til skoldkopper og muligheden for skoldkoppevaccination? Hvis de oplyses om muligheden for skoldkoppevaccination – vil de så give deres barn den? Og kan det få konsekvenser, at kun nogle bliver vaccineret?

Skoldkopper

Skoldkopper er en almindeligt forekommende infektionssygdom, der typisk rammer børn under 10 år. Sygdommen skyldes varicella-zoster virus, er ekstremt smitsom og overføres ved luftbåren- og kontaktsmitte.

Inkubationstiden er 10-21 dage. Et udbrud af skoldkopper vil typisk forløbe med feber og generaliseret kløende udslæt med vesikler. Derudover ses almen sygdomsfølelse, appetitløshed, og pharyngit. Disse symptomer varer typisk 24 timer før udslættet ses. Typisk vil et tilfælde af skoldkopper vare 2 uger. Det estimeres at 95% af befolkningen er seropositive for skoldkopper i 20 års alderen.

Forløbet er som regel ufarligt, men enkelte oplever et alvorligt sygdomsforløb. Komplikationer ses især hos spædbørn, immunsupprimerede, voksne og gravide kvinder.

Der ses komplikationer hos 2-6 % af de skoldkoppetilfælde, der ses i almen praksis. På europæisk plan ses indlæggelser på sygehus og komplikationer til skoldkopper hos 4 pr. 100.000 pr. år. Den højeste rate af indlæggelser på tværs af Europa ses i aldersgruppen 0-12 måneder med ca. 100 pr. 100.000 personer pr. år, hvor den gennemsnitlige varighed af indlæggelse er 3-8 dage.^{3,4}

Den mest almindelige komplikation er lokale hudkomplikationer som superinfektion og ardannelse. Desuden ses primæraffektion af indre organer i form af [pneumoni](#), [osteomyelitis](#), artrit, nekrotiserende fasciitis og sepsis, som kan medføre ARDS og død. Komplikationerne er mere almindelige hos voksne end hos børn.

Derudover ses komplikationer med CNS påvirkning i form af akut cerebellar ataksi, som består af forbigående dysmetri, gangbesvær, sløret eller snøvlende tale hos ca. 1:4000 børn < 15 år, meningoencefalitis, meningitis og vaskulitis. Disse komplikationer er mere almindelige hos børn end voksne.

Infektion tidligt i graviditeten kan medføre et syndrom hos fosteret, karakteriseret ved store områder med ar i huden, hypoplastiske lemmer, korioretinitis, katarakt, andre øjenmisdannelser

og hjerneskade. De er udviklingsmæssigt retarderede, og prognosen er dårlig. Syndromet forekommer i 1-2 % af børn født af mødre med primær varicella-zoster-virusinfektion i løbet af de første 20 gestationsuger.

Ved skoldkopper hos mor de sidste 4-5 dage af graviditeten kan det nyfødte barn smittes. Tilstanden kan få et alvorligt forløb, fordi spædbarnet mangler antistoffer. Prognosen er i dag langt bedre end tidligere, fordi barnet får varicellazoster-immunglobulin ved fødslen.

Efter primær infektion med varicella-virus kan der opstå en latent infektion i de sensoriske nerveganglier og dette kan senere medføre herpes zoster. Herpes zoster er kendetegnet ved smertende vesikuløse læsioner, der begrænser sig til et afgrænset dermatom. Livstidsrisikoen for herpes zoster er 10-20%.¹

Mortaliteten ved skoldkoppeinfektion er i forskellige studier fundet at variere fra 0,01% til 5,4% af hospitaliserede tilfælde. Mortaliteten er højere hos patienter over 15 år sammenlignet med børn i alderen 1-4 år. Størstedelen af dødsfaldene er set hos tidligere raske personer. Ifølge WHO er mortaliteten blandt patienter med de nævnte komplikationer ca. 1 ud af 40.000.³

Sygefravær og tidsfaktor – et økonomisk perspektiv

Man kan argumentere for at gøre skoldkoppevaccinen til en del af børneprogrammet ud fra et økonomisk perspektiv. Idet skoldkoppesmittede ikke må komme i institution før der er sår på alle vesikler, hvilket med det typiske forløb betyder 5-10 dages sygefravær fra institution, hvor forældrene skal tage fri fra arbejde, hvis de ikke er så heldige at have bedsteforældre i nærheden, der kan passe. Det påvirker hurtigt en familie, hvor både mor og far er på arbejdsmarkedet og det er dyrt rent samfundsøkonomisk i tabt arbejdskraft og deraf følgende lavere produktivitet. Ud fra en evt. cost-benefit analyse ville det muligvis godt kunne betale sig at vaccinere ud fra et økonomisk perspektiv, dette er dog ikke nærmere belyst i indeværende opgave.

Skoldkoppevaccine

I Danmark er Varilrix, som er en monovalent vaccine mod skoldkopper, godkendt til brug. Vaccinen indeholder levende svækket varicella-zoster virus, og der gives en grundvaccine bestående af to doser. Anden dosis anbefales givet mindst 6 uger efter første dosis.

Vaccinen kan tidligst gives fra 9 måneders alderen og giver beskyttelse gennem en årrække – den endelige beskyttelsesvarighed er endnu ikke fuldt afklaret, men menes livslang.

De hyppigste bivirkninger registreret er; rødme, hævelse og ubehag på indstiksstedet (meget almindelige bivirkninger > 10 %), samt feber, utilpashed og smitsomt udslæt (almindelige bivirkninger 1-10%). Af sjældnere bivirkninger (0,01-0,1%) er registreret; encefalitis, hudinfektion og herpes zoster.

Vaccinen koster 445 kr., og prisen for grundvaccinen er således 890 kr. Givet i klinik er prisen for grundvaccinen og injektion 1700 kr. ved egenbetaling.^{2,10}

Vaccination mod skoldkopper er *ikke* del af børnevaccinationsprogrammet i Danmark. De aktuelle offentlige anbefalinger til hvem der bør vaccineres er:

- 1) Personer med svækket immunforsvar, som ikke tidligere har haft skoldkopper og derved dannet antistoffer, fx forud for organtransplantation og behandling for leukæmi.
- 2) Ikke tidligere smittede børn og voksne, som er nærmeste familie til en person med svækket immunforsvar, som ikke tidligere har haft skoldkopper.

3) Voksne, som ikke har haft skoldkopper, da sygdommens komplikationsfrekvens stiger med alderen og fordi skoldkopper hos den gravide kvinde som tidligere nævnt udgør en risiko for såvel mor som ufødt barn.⁵

Europæiske erfaringer

I EU er der aktuelt 5 lande, der anbefaler vaccine imod variceller; således indgår vaccinen i det nationale vaccinationsprogram i Cypern, Grækenland, Tyskland, Letland, Luxemburg. I Spanien og Italien er der regionale vaccineprogrammer, hvor vaccinen er inkluderet.

Tyskland var det første europæiske land, der indførte vaccinationen i det nationale børnevaccinationsprogram tilbage i 2004. Tilslutningen til vaccinen i Tyskland er op mod 80% (øget efter indførsel af kombinations vaccine med MFR). Der er vist et fald (op til 75%) i morbiditet i forbindelse med varicella infektion, og et fald i incidensen af hospitalsindlæggelser i relation til skoldkopper hos børn under 17 år (43%) –største fald observeret hos spædbørn < 1 år på 77% (indikerende flokimmunitet).

Ind til videre ses ingen effekt på frekvensen af herpes zoster, der er stationær.⁶

Internationale erfaringer

Internationalt er vaccinen mod skoldkopper en del af vaccinationsprogrammet i bl.a. USA; Japan, Australien og Canada.

I USA blev vaccinen tilføjet børnevaccinationsprogrammet i 1995 (som 1 enkelt vaccinedosis). I 2006 overgik man til det i dag anbefalede regime med to doser, idet en enkelt dosis viste sig at være 85% effektiv, men insufficient til helt at forhindre udbrud (altså hos ca. 15 %) Efter indførelsen af to doser er dette elimineret.

Det amerikanske varicel-vaccinationsprogram har reduceret incidensen af relaterede komplikationer og hospitalsindlæggelser dramatisk. Den gennemsnitlige aldersjusterede morbiditet i relation til variceller blev reduceret med 88% i perioden 2004-2007, med en reduktion på 97 % blandt personer < 20 år.

Som i Europa er der set et signifikant fald i antallet af hospitalsindlæggelser af spædbørn < 12 måneder, og et lignende billede for voksne, hvilket altså igen indikerer flokimmunitet, idet disse aldersgrupper ikke rutinemæssigt tilbydes vaccinen.

Det har været svært at tolke incidensen af herpes zoster (idet denne er multifaktoriel), og det er fortsat en prioritet at monitorere indvirkningen af varicella vaccination herpå.⁶

Metode

Vores forskningsspørgsmål ønskes belyst ud fra kvalitativ metode i form af semistrukturerede interviews af forældre til småbørn perspektiveret til relevante artikler og ekspertholdning ved interview med overlæge dr. Med. Mads Buhl.

Vores projekt kan overordnet deles op i 3 dele.

Del 1

Vi har fortaget en litteratursøgning bl.a. for at få baggrundsviden om forældres generelle holdning og kendskab til børnevaccinationer. Vi vil gerne blive klogere på, hvad der ligger til grund for, at de vælger eller fravælger en børnevaccine, samt få baggrundsviden til at kunne perspektivere i diskussionsafsnittet.

Vi har valgt at søge litteratur i den medicinske database PubMed. Med henblik på at afgrænse vores søgningsresultater har vi søgt på følgende: "qualitative study" AND "Childhood vaccination" Desuden måtte artiklerne maksimalt være 5 år gamle og omhandle mennesker.

Overstående søgning gav 8 artikler.

Vi læste de 8 abstract og ekskluderede 5, da de ikke var relevante for vores projekt.

Tilbage var 3 artikler til gennemlæsning:

Artikel 1 - Irene A Harmsen et al: Why parents refuse childhood vaccination: Qualitative study using online focus groups.

Et

Kvalitativt studie fra Holland fra 2013, hvor forældres baggrund for at afvise det nationale børnevaccinationsprogram er undersøgt. Det sker ved hjælp af online-fokusgrupper bestående af hollandske forældre med børn fra 0-4 år, der helt eller delvist har afvist det hollandske børnevaccinationsprogram. Forældrenes baggrund for deres valg er multifaktoriel og inddeles i tematikker som livsstil, sygdomsopfattelse, oplevelser med vacciner og deres sociale miljø.

Artikel 2 - Laura L. Blaisdell et al: Unknown Risks: Parental Hesitation about Vaccination.

Et kvalitativt amerikansk studie fra 2015, hvor man undersøger holdninger til risikoen ved dels vacciner dels børnesygdomme, der kan forebygges med vaccination. Metoden er semistrukturerede fokusgruppeinterviews af forældre, der er usikre på vaccinationsprogrammet. Der findes en tendens til at overtolke og negativisere det ukendte; bivirkninger til vaccination, i modsætning til det mere kendte, dvs. børnesygdommen.

Artikel 3 - Emily K. Brunson: How parents make decisions about their children's vaccinations.

Et amerikansk kvalitativt studie fra 2013, der undersøger den proces, forældre gennemgår i deres beslutning vedrørende børnevaccination. Det sker ved interviews af amerikanske forældre med børn under 18 måneder. I konklusionen deles forældrene i tre grupper- De tvivlende, de bevidste og de accepterende.

Del 2

Vi har gennemført et semistruktureret interview med ekspert på området; overlæge i infektionsmedicin og tropemedicin Mads Buhl. Interviewet blev udført i en undervisningstime på Aarhus Universitet med 15 andre læger som tilhørere. Ud fra vores interviewguide ^{bilag 1} samt spørgsmål fra de øvrige læger i lokalet, fik vi et interview på 15 min, som blev optaget digitalt og efterfølgende blev transskriberet verbatim.

Del 3

Vi har valgt at indsamle vores primære information via semistrukturerede interviews af forældre til småbørn. Vi tog udgangspunkt i vores egne børns institutioner, det vil sige Aarhus midtby og en mindre by på Djursland; Rønne, og kontaktede forældre, vi vidste var af dansk oprindelse og havde

småbørn. Vi spurgte dem, om de ville deltage i et projekt omhandlende skoldkopper. Forældrene blev interviewet efter en semistruktureret interviewguide ^{Bilag 3}, der kan deles op i følgende emner:

- Basisinformation om forældrene.
- Spørgsmål om det danske børnevaccinationsprogram.
- Deres erfaringer med skoldkopper.
- Om de kendte til skoldkoppevaccinen.

Herefter gennemgik vi et informationsark for dem om skoldkopper ^{Bilag 4}, om hvad det er for en sygdom og hvilke komplikationer infektionen kan have. Efterfølgende gennemlæste vi et informationsark om skoldkoppevaccinen ^{Bilag 5}, omhandlende hvordan den gives, bivirkninger og omkostninger. Disse to informationsark blev gennemgået for at sikre, at alle deltagerne havde en minimumsviden om skoldkopper og vaccinen for herefter at udføre sidste del af interviewet:

- Vil de vaccinere imod skoldkopper?

Interviewet foregik i forældrenes eget hjem eller hos interviewerens under rolige omstændigheder. Det tog imellem 10 og 25 minutter. Intervieweren imødekom forældrene med svar som "ja", "okay" og med et imødekomende kropssprog. Ønskede vi yderligere uddybning kunne det fx være "har du gjort dig tanker om..." eller "har du overvejet...". Interviewet blev optaget digitalt og efterfølgende transskriberet verbatim. De 14 interviews er gennemgået tematisk og diskuteret i gruppen.

Resultater

Interview med Mads Buhl

Vores ekspert på området, infektionsmedicinsk overlæge Mads Buhl, er meget stærk fortaler for at lade børn vaccinere mod skoldkopper. Han synes bestemt, vaccinen burde indgå i børnevaccinationsprogrammet og kan ikke se nogen ulemper ved at lade den indgå.

Alvorlige dødsfald ved naturligt forekommende skoldkopper

I kraft af et sit eget erhverv som infektionsmediciner har han oplevet mange tilfælde af alvorlige komplikationer i alle aldre. Særligt fremhæver han oplevelser med dødsfald hos helt unge: "*Jamen det er skoldkoppepneumonier! Og det er en aldeles forfærdelig sygdom... Øhm.. vi kan jo principielt set behandle den med Aciclovir, men behandlingen er ikke særlig effektiv, så har de først fået organkomplikationer så hjælper det stort set ikke at give Aciclovir... Så dem har jeg sådan på min nethinde... Et par unge børn, der i min karriere er gået hen og døde af skoldkoppekomplikationer.*"

Aldrig oplevet alvorlige bivirkninger ved vaccinen

Derimod har han aldrig oplevet alvorlige bivirkninger til skoldkoppevaccinen, men informerer alle om de milde bivirkninger, der kan opstå ved vaccination. Angående risikoen for senere øget risiko for helvedes ild efter vaccination, mener han ikke, at det er et problem, da man efterfølgende kan vaccinere for at undgå denne komplikation. "*Ikke af de tilfælde vi har vaccineret, nej. Altså med komplikationer; vi husker jo at informere om, at de ca. en uge efter kan få et skoldkoppelignende*

aporativt(??) udslet, som fortager sig efter en dags tid. Så det er jo en komplikation, men alvorlige komplikationer, det har jeg ikke set.”

Tvivl om langtidsvirkningerne af vaccine i forhold til herpes zoster

Angående den eventuelle øgede risiko for herpes zoster udtaler han, at det ikke er observeret, men, at der teoretisk er en mulighed for stigende incidens: ”...hvis immuniteten aftog hurtigere aldersmæssigt. Det er jo formentlig forklaringen på, at ældre får Herpes Zoster; det er jo formentlig, at deres immunitet svækkes med alderen. Og det kan man jo så modarbejde ved at booste deres immunitet, og derfor er der jo lavet en Zoster-vaccine; Zosterix. Så hvis immuniteten forsvandt hurtigere efter vaccination end svarende til naturligt, så kunne det godt bidrage til en højere incidens af Zoster blandt ældre.”

Altså betragter Mads Buhl sygdommen som alvorlig og potentielt dødelig, hvorimod han ser risikoen for alvorlige bivirkninger til vaccinen som minimal.

For fuldt interview se bilag 2

Forældre interviews

Forældrene, der deltog i interviews (N=14), fordelte sig demografisk i aldersgruppen 30-40 år, der var en overvægt af kvinder (11 vs 4) og et generelt højt uddannelsesniveau. Halvdelen havde kendskab til, at der findes en vaccine, mens den anden halvdel ikke havde hørt om vaccinen. Langt størstedelen (13) angav, at de i øvrigt fulgte det danske vaccinationsprogram, kun en enkelt angav ikke at følge vaccinationsprogrammets anbefalinger.

Figur 1 om forældrekarakteristika

FORÆLDRENE (n=14)		
Alder	Interval [år]:	30-40
	Median [år]:	35,5
Køn	Kvinde	11
	Mand	3
Uddannelse	Erhvervsuddannelse	2
	Mellemlang videregående uddannelse	4 (1*)
	Lang videregående uddannelse	7
Kendskab til skoldkoppevaccination?	Ja	7
	Nej	7
Positiv overfor vaccination?	Ja	8
	Nej	6

*Under uddannelse

BØRNENE (n=30 + 2 ufødte)		
Alder	Interval [år]:	0-10
	Median [år]:	3,5
Køn	Pige	10
	Dreng	20
Følger det danske vaccinationsprogram?	Ja	13
	Nej	1

Holdning til det danske vaccinationsprogram

I forældregruppen er der stor tilslutning til det danske vaccinationsprogram. 13 forældre lader deres børn følge vaccinationsprogrammet mange med begrundelse i, at de ikke vil have, at deres børn bliver syge. Nanna fortæller: *"Vi syntes det var ret vigtigt at få vaccineret i forhold til de børnesygdomme og der man KAN forbygge...øh...og synes egentlig, at det er det mest ansvarlige at gøre, sådan at man sikrer sit barn bedst muligt."*

Nogle forældre reflekterer yderligere over fordele i større sammenhæng i forhold til at få udryddet nogle sygdomme. Der fortæller Trine bl.a.: *"Fordi jeg mener det er det bedste, man kan gøre for sine børn. Der er jo nogle sygdomme – så som mæslinger - der næsten er blevet udryddet, og at der før i tiden faktisk var mange, der døde af det, og derfor så mener jeg det er vigtigt. Jeg lytter selvfølgelig også på dem, der taler om, at der er nogle ulemper ved det [vacciner red.], men JEG ser mest fordele."*

En anden begrundelse flere bruger for at vaccinere er, at det er det rigtige at gøre, og at det er fordi, det bliver anbefalet af sundhedsstyrelsen.

Enkelte forældre argumenterer med, at det er fordi, de selv er blevet vaccineret som barn.

Forældrenes erfaringer med at lade deres børn vaccinere

Forældrenes erfaringer og oplevelse af at lade deres børn vaccinere er generelt fredelige og udradiske. Over halvdelen af forældregruppen beskriver, at børnene har haft et meget mildt forløb med en lille smule feber, men det tillægger de ikke nogen betydning. Det var en forventet og velkendt bivirkning til børnevacciner. Pernille: *"Det er selvfølgelig ikke noget han synes er rart, men han har ikke været voldsomt syg af det. Der har måske været feber en enkelt gang, men ellers tror jeg ikke, der har været noget."*

Det, forældrene finder mest ubehageligt, er at vaccinere de helt små babyer. De er ikke i tvivl om, at de skal vaccineres, men synes at det er ubehageligt, at babyen skal holdes fast og græder. Julie: *"Jeg har altid tænkt at alternativet var værre, så hvis det var, at de ikke blev vaccineret, så kunne det være, at vi fik udbrud af de der børnesygdomme. Så jeg synes, at det er vigtigt, at vi lige tager*

de der to minutters gråd i stedet for. Og Louise fortæller: "Der har mere været mig selv, i hvert fald med de små, når de har været helt babyer, så bliver man ked af det, fordi nu ved man, at nu bliver de kede af det."

En enkelt mor (Maria) synes, at de er meget små første gang, de skal vaccineres [3 måneder gamle red.]. Hun er ikke som sådan bekymret for den psykiske belastning men mere for den fysiske virkning. Maria: *"Det er mere sådan deres krop, og det der med at skulle stå imod den sygdom de alligevel får lidt af ind i kroppen, der tænker jeg, de bedre kan stå imod det, hvis de var lidt ældre."* Gitte har valgt ikke at lade sine børn vaccinere. Det er et emne de jævnligt diskuterer i familien og har på det sidste overvejet at vaccinere mod MFR. Nogle af hendes bekymringer går på, at hun godt kunne tænke sig et mere nuanceret billede af bivirkninger til vaccinerne. *"... det brugte vi enormt lang tid på ved vores første barn på; at undersøge det selv og udenlandske undersøgelser og var i kontakt med en dansk forsker i Afrika som, ja, vi havde mailkorrespondance med i forhold til, han var ved at lave nogle forsøg i Afrika i forhold til den der MFR vaccine i hvert fald."* Gitte fortæller, at hun går i forsvarsposition, fordi hun hører det lidt som propaganda. *"Ja- "Du skal det her", og når der har været rigtig mange kampagner i forhold til det og meget fokus på det, og jeg tager det faktisk ret alvorligt og det er noget jeg overvejer meget, øh, men jeg, jeg synes bare, at for mig så kunne jeg ønske mig, at der var en mere nuanceret debat. For jeg synes, jeg har oplevelsen af at, så har det måske været i Go Aften Danmark, kan jeg huske engang, fx jeg så, ok så havde de hevet en eller anden, ja, en eller anden overlæge, der havde rigtig god ekspertise til at snakke for vaccinerne og den de så havde inde som ligesom var mod-debattøren, det var en eller anden hippie-mor."* Gitte ønsker en sundhedsfaglig veluddannet person, der vil sætte spørgsmålstegn ved, om der er en bagside ved at vaccinere. Hun har fornemmelsen af *"hvad er det vi ikke får at vide her? Hvad er det de skjuler?"* Hun fortæller videre, at følte hun sig bedre oplyst om bivirkninger og risici, ville hun være mere positiv overfor vaccination. Ind til videre vil hun ikke vaccinere, men hun fortæller, at det ikke er let i forhold til, at hun oplever, at der er en generel modstand mod folk, der ikke vaccinerer deres børn. Gitte fortæller: *"...man kan godt føle man bliver puttet lidt i sådan en bås som værende enormt uansvarlig forældre...Øh, ja, så for mig er det blevet sådan at jeg tænker, det er ikke noget jeg har lyst til at debattere offentligt faktisk."* Som verificering af, at denne oplevelse er reel, har vi i studiet en anden forælder; Louise, der udtaler: *"...jeg har faktisk spurgt sundhedsplejersken, om jeg kunne være sikker på, at de børn, der kom i min mødregruppe, at de var vaccineret.... Og jeg har også spekuleret på, hvad for nogle regler, der er nede i børnehaven. Om jeg kan være sikker på, at de andre er vaccineret."*

Forældrenes erfaringer med skoldkopper generelt

Nogle få forældre har oplevet selv at have skoldkopper som børn eller unge. En har oplevet at være meget syg af skoldkopper og beskriver forløbet som svært, da hun følte sig meget syg og husker, at det tog lang tid.

En har oplevet at have komplikationer i form af helvedes ild, som var meget smertefuldt og langvarigt.

Rigtig mange forældre husker ikke, om de har haft skoldkopper.

Skoldkopper blandt børnene

Ca. en tredjedel af de adspurgte forældre fortæller, at deres børn ikke har haft skoldkopper. En lille gruppe af forældre er usikre på, om hvorvidt deres børn har haft skoldkopper.

Mildt sygdomsforløb:

Blandt de forældre, hvis børn har haft skoldkopper, oplever den største gruppe, at forløbet var mildt og ukompliceret. Fx beskriver Trine sin søns sygdom: *"Jamen jeg oplevede det ikke særlig slemt, for han havde det ikke særlig slemt. Så derfor er vi faktisk også bange for, om han kan få det igen, for han var netop lige omkring et år, og han havde kun omkring 20 pletter, og det var det."*

Svært sygdomsforløb:

Nogle forældre har oplevet børnenes skoldkoppeforløb som svært, hvor børnene enten var alment påvirkede eller havde komplikationer til sygdommen.

En mor; Julie beskriver, at hendes søn efter et ellers mildt skoldkoppeforløb fik helvedes ild i svær grad.

En anden; Louise, har oplevet et svært forløb med komplikationer i form af ardannelse og infektion: *"Hun var...meget meget meget ked af det og spiste ikke og var... altså jeg tænker, at hun havde dem hele vejen ned igennem svælget og hun havde dem overalt på kroppen. Der var nærmest ikke Altså hun havde bylder i hovedbunden og i dag har hun faktisk ar, mange ar på ryggen."* Interviewende forsker [MBC] **Gik der betændelse i det?** Louise: *"Ja, den på øret og der fik vi faktisk også noget fucidin at smøre med. Så det gik jo hurtigt over, men der var dælema mange og dem på kroppen var der ikke betændelse i øøhhhh.....altså ikke noget, der skulle behandles."*

Generelt har børnene skoldkopper i 1-2 uger, og varigheden er ikke betydende for, om forældrene betragter sygdomsforløbet som svært eller kompliceret. Ligeledes er varighed og sværhedsgrad ikke betydende for om forældrene søger læge. Nogle har lægekontakt, fordi de vil have bekræftet diagnosen, andre fordi de synes børnene er meget små, mens andre igen har lægekontakt med henblik på behandling af komplikationer og vurdering af svært ramte børn.

Pasning i forbindelse skoldkopper

Uproblematisk:

Mange (5) oplever slet ikke at have haft problemer med at få deres børn passet på trods sygdomsforløb på 1-2 uger. Mange forældre er på barsel, mens børnene er syge, nogle har ferie, andre får hjælp fra bedsteforældre, der kan passe børnene, eller de er ansat med mulighed for barns 1. og 2. sygedag.

Problematisk:

Modsat oplever andre (5), at pasning er svær at arrangere, og at det påvirker deres arbejdssituation. Emilie om sin arbejdsplads: *"Jamen det synes jeg, at man kunne i hvert fald fornemme på dem, at "nå ja"... Altså selvfølgelig fik man lov til at holde fri, det man skulle, men man var nok ikke særlig populær i den periode måske. Det var ikke sådan helt super."*

Generelt beskriver forældrene ikke samarbejdet med institutionen som problematisk, og husker ikke, at der har været diskussion, når børnene skulle tilbage i institution efter sygdom. En enkelt fortæller dog, når hun hypotetisk adspørges om emnet: Louise: *" Hvis jeg havde været på arbejde, kunne man jo måske godt have fundet på, at sende ham afsted før end, at man skulle have gjort...altså jeg er ked af at indrømme det, men det kunne man jo godt komme til."*

Smitte

Der er mest udbredt en tendens til, at forældrene ikke har forsøgt at få deres børn smittet med skoldkopper, eller bevidst forsøgt at undgå smitte.

Enkelte har haft overvejelsen, at få børnene smittet bevidst. En har forsøgt, men efterfølgende fortrudt det: Sofie: *"Til gengæld så vil jeg sige, at jeg gør det aldrig igen.... Fordi, altså det var egentlig en eller anden dårlig samvittighed over at udsætte ungerne for noget smitte, som Ja... det havde jeg det faktisk lidt skidt med."* Interviewende forsker [MBC] **At påføre dem en sygdom?** Sofie: *"JA, set i bakspejlet... et eller andet sted... den der, hvad så hvis der er et eller andet, der...øh... der giver nogle følger af eller et eller andet. Så er det så min skyld?"* Interviewende forsker [MBC] **Har du noget bestemt i hovedet, du lige tænker på?** Sofie: *"Nej, altså... nu er det jo ikke.... det er måske specifikt bare den der med at tvinge en smitte på ik. Så bliver det lidt over i den der naturlige smittekæde, som dem, der ikke vaccinere bruger ik. Så jeg synes egentlig ikke, at det var en særlig rar fornemmelse at have sat i værk i forhold til..."*

En lille gruppe har forsøgt at undgå smitte, enten for at beskytte mindre søskende mod skoldkopper, forud for flyrejser eller i forbindelse med familiebegivenheder.

Kendskab til varicelvaccinen

Ud af vores forældregruppe på 14 personer, havde 7 forældre kendskab til, at der findes en vaccine imod skoldkopper, og 7 kendte ikke til denne.

Holdning til vaccinen isoleret

Efter oplæsning af informationsark om henholdsvis skoldkoppesygdommen og varicelvaccine angiver 6 forældre, at de ikke ville overveje at lade deres børn vaccinere imod skoldkopper, dette primært fordi der er en holdning til, at skoldkoppesygdommen er en mild børnesygdom og noget alle gennemlever: Trine: *"...det er ikke en farlig sygdom, og når du nu fortæller mig om bivirkningerne [ved vaccinen red.], så synes jeg, at de vægter højere. Og det er meget almindeligt, at man får skoldkopper, altså det er ligesom en gængs ting i Danmark; det er noget man bare skal igennem..."*

8 forældre er positivt indstillet overfor varicel-vaccination, hvis man kigger isoleret på denne: Mikkel: *"Så er de beskyttet imod det, der potentielt kan blive en alvorlig sygdom..."*, Louise: *"...det er jo forbundet med risiko, at have skoldkopper i det hele taget, også lidt flere end jeg egentlig havde regnet med...så når jeg så læser det, så bliver jeg endnu mere glad for, at jeg kan tilbyde mit barn den vaccination."*

Pris

Spørgsmålet om pris er for de flestes vedkommende ikke en faktor, men spiller ind for enkelte af forældrene: Emelie: *"Noget af det for os, altså, det er det økonomiske i det. Fordi hvis man også har to børn, altså for os (hvis min ældste ikke havde haft det), så 1700 kr. x 2 – det er MANGE penge."*

Tilslutning til varicelvaccine og autoritetstro

Adspurgt til, hvorvidt forældrene ville lade deres børn vaccinere imod skoldkopper, hvis vaccinen indgik som del af det danske vaccinationsprogram, svarer hele 12 forældre meget autoritetstro bekræftende herpå: Peter: *"Jamen, så tror jeg...at vi ville sige ja til det, hvis det var noget, der blev anbefalet. Det er jeg faktisk sikker på."*, Maria: *"Så ville jeg, fordi jeg ser det som en samlet pakke uden at tage stilling til den enkelte vaccine."*, Mikkel: *"Vi er autoritetstro, forstået på den måde, at hvis der er nogen sundhedsmyndigheder, som siger det skal gøres, så tror vi på, at det har de tænkt godt igennem og så retter vi os efter, hvad nogen med autoritet på området, viden på området, øh, foreskriver, er det fornuftige at gøre."*, Julie: *"..Var det en del af det faste vaccinationsprogram, vil jeg synes, at det var glædeligt. Så ville man slippe for at tage stilling til, om det var noget, man skulle gøre yderligere. Så var det bare ligesom standard."* og Dorthe: *"...så ville jeg tænke, at andre har taget stilling."*

En enkelt forælder stiller sig lidt usikker på, hvorvidt hun ville takke ja til vaccinen, primært fordi hun er bekymret for bivirkningerne: Trine: *"Ja, det ved jeg ikke helt...for jeg synes jo stadigvæk, at bivirkningerne...dem kan jeg altså godt tænke lidt over. Jeg ved godt det er få procent...men.."*. Og endelig har vi som nævnt en enkelt forælder; Gitte, der generelt forholder sig meget skeptisk til vaccinationsprogrammet og ligeledes ville takke nej til varicelvaccinen.

Vaccine vs. naturlig sygdom

Gittes skepsis kommer også til udtryk i den afsluttende tematik, hvor vi søger at belyse hvorvidt forældrene har en holdning til, om den naturlige smitte og sygdom er at foretrække frem for vaccination. Her mener den største del af forældrene ikke, at naturlig smitte og sygdom er at foretrække frem for de antistoffer, der fås ved vaccination: Mikkel: *"Jeg stoler på hvad lægevidenskaben måtte have sagt i stedet for, hvad der står på en eller anden Wikipedia side for paranoide mennesker...jeg synes jo det er et kæmpe samfundsmæssigt problem, at nogen fravælger vacciner."*

Enkelte af vores adspurgte forældre er lidt mere tvivlende, og har gjort sig nogle overvejelser: Trine: *"Jeg tænker da også, at det gør noget ved immunforsvaret, at man ligesom har været igennem sådan et forløb og på sigt styrker det, men det er da bare sådan en ide jeg har."* Dorthe: *"Jeg ved godt, at det der er i vaccinen nok også er naturligt nok på en eller anden måde, men jeg synes bare, at det virker lidt mere naturligt, at kroppen selv får det [en given sygdom red.] på et eller andet tidspunkt. Bliver smittet med det og går det hele igennem. I stedet for at man bare springer lidt let hen over det ved at vaccinere."*

Gitte forholder sig skeptisk overfor vaccinationsprogrammet generelt og vil foretrække naturlig smitte frem for vaccine; dette fordi hun mener, at immunforsvaret bliver stærkere og derudover også oplever positive effekter af det at gennemgå en sygdomsproces: Gitte: *"...Så har jeg nok også sådan en gammeldags tanke omkring det der med at, det ved jeg ikke, om det også kan være sundt for immunforsvaret at altså...at opleve at immunforsvaret selv arbejde, danne antistofferne, og det ved jeg godt; det får man også i vaccinen, der får man jo en lille smule af sygdommen"*

indført, men jeg kan godt tænke, at det kan være godt for immunforsvaret selv at arbejde sig igennem en sygdomsproces.... Måske er der også noget for barnet i at, altså at opleve at være syg og komme over det igen... Så det tror jeg faktisk på, at det kan være positivt [for børn] at opleve, at man bliver syg og man bliver rask igen... Øh, jeg synes faktisk også nogen gange at have oplevet, at hvis mine børn har været syge, at det er som om der følger en udviklingsproces med, at man kan opleve lige efter en sygdomsperiode, at så sker der et eller andet udviklingshop med dem.

For fulde interviews se bilag 6

Diskussion

Mads Buhl VS forældre

Vores bevæggrund for at lave denne opgave var bl.a. en opfattelse af en diskrepans mellem fagfolks opfattelse af skoldkopper i forhold til lægmænd samt et ikke-eksisterende kendskab til skoldkoppevaccinen i baggrundsbefolkningen.

Denne diskrepans i opfattelsen af skoldkopper har vi genfundet i vores studie, hvor Mads Buhl betragter sygdommen som alvorlig og livsfarlig, hvorimod de fleste forældre har oplevet sygdommen som mild og godartet. Vores ekspert anbefaler generelt vaccination til alle, hvor kun ca. halvdelen af forældrene ville lade deres børn vaccinere efter gennemgang af informationer om skoldkopper og vaccination.

Hvis vaccinen indgik i det danske vaccinationsprogram ville 13 ud af 14 tage imod vaccinen uden yderligere overvejelser, hvilket indikerer en høj grad af autoritetstro i vores forældregruppe.

Vaccine indstilling sammenholdt med baggrund

Sammenholder man gruppen af forældre, der initialt er positive overfor en skoldkoppevaccine, med det sygdomsforløb de har oplevet hos børnene, finder vi, at der ikke er nogen sammenhæng.

I gruppen af forældre, der har oplevet et mildt sygdomsforløb, vil ca. halvdelen umiddelbart ikke lade deres børn vaccinere, og en lige så stor gruppe vil lade deres børn vaccinere. Ligeledes er de få, der har oplevet et svært sygdomsforløb lige tilbøjelige til at have en positiv som en negativ holdning til vaccinen.

Pasningsproblemer og arbejdsmæssige forhold viser en mindre sammenhæng med tilbøjelighed til at ville lade børnene vaccinere. Ud af den lille gruppe, der har mere svært ved at arrangere pasning eller har arbejdsmæssige udfordringer ved sygdom, vil 3 ud af 4 vælge en vaccine. Generelt har de fleste ikke de store pasningsproblemer, og næsten lige store grupper er positive eller negative overfor vaccinen.

Tre forældre har overvejet eller forsøgt at få deres børn smittet med skoldkopper, og de er alle tre positivt indstillet på en vaccine. En enkelt har forsøgt at undgå smitte i en særlig situation, men synes ikke at vaccinen er relevant. De to andre der har forsøgt at undgå smitte vil lade deres børn vaccinere.

Vores fund, sammenholdt med tidligere forskning

Perspektivering til artikel 1.

I den hollandske artikel, der belyser hvorfor forældre fravælger børnevaccination, inddeles årsagerne til fravalget i overordnede hovedgrupper. Deres forældre er delt i forældre med partielt vaccinerede børn (PV) og i forældre med ikke vaccinerede børn (NV), og selvom vi kun har en enkelt forælder; Gitte, der har undladt at lade sine børn vaccinere, går mange af argumenterne fra det hollandske studie igen blandt flere af vores forældre. Blandt andet har de en tematik, som hedder immunsystemet, hvor et ankepunkt er, at børnene menes for små til vaccination, at deres immunsystem simpelthen er for immaturt, en holdning Maria deler.

En anden tematik er risikoopfattelsen af sygdom; hvis sygdommen anses som værende ufarlig, er tilslutningen begrænset. Dette argument går igen hos Maria, Trine, Pernille, Gitte mf... Denne opfattelse kan muligvis forklares ved at de sygdomme man vaccinerer i mod er reduceret til et minimum. Og hvis sygdommen opfattes som værende ufarlig, vil bivirkningerne til vaccination unægtelig også vægte tungere, dette kan eksemplificeres ved Marias kendskab til en nabodreng med Alu-allergi. På samme måde er de hollandske forældre også påvirket af negative historier i medier eller omgangskreds.

En stor tematik i det hollandske studie er opfattelsen af fordele ved at gennemgå en sygdom. Her fremsiger Gitte igen meget lignende argumenter: *"Det kan være sundt for immunsystemet selv at arbejde", "Måske er der noget for barnet i at opleve at være sygt og komme over det igen", "Jeg synes faktisk nogen gange jeg har oplevet, at hvis mine børn har været syge, at det er som om der følger en udviklingsproces med, at man kan opleve lige efter en sygdomsperiode, så sker der et eller andet udviklingshop med dem"*. I artiklen rubriceres dette som antroposofisk livsstil (Rudolf Steiner), der generelt virker til at have ret stort indpas i Holland. Forældre, der tilslutter sig denne filosofi mener, at sygdom er essentiel for den fysiske og psykiske udvikling af deres børn.

Ser man på den overskrift, som hedder socialt miljø er der generelt en ambivalens, hvilket Gitte ligeledes illustrerer. Hun fortæller, at der i hendes nærmiljø/familie er flere der ikke vaccinerer deres børn, og at der på den måde er en kultur, hvor det er et acceptabelt valg, men hun fremsiger også at hun ikke ønsker at diskutere fravalget af børnevaccinationsprogrammet med eksempelvis sine kollegaer da hun føler at hun *"bliver puttet i bås som værende en enormt uansvarlig forælder"*. Altså en stigmatisering af fravalget og en ambivalens helt i tråd med artiklens forældre. Gitte føler, at for at kunne forsvare sit fravalg er hun nødt til at have argumenterne i orden, netop fordi den gængse autoritetstro (som tydeligt belyst blandt vores forældregruppe) er stor.

Blandt de hollandske forældre er det tydeligt at behovet for information er stort, og ikke dækket af de gængse oplysninger, der gives i forbindelse med vaccination. Denne mangel på information avler skepsis og foranlediger selvøgt information. Gitte fortæller, at hun og hendes mand nærmest har ført et selvstudie og taget kontakt til forskere forud for fravalget af vaccination af deres første barn, men at der er meget information at finde og validiteten er svær at blive klog på. Maria og Trine deler opfattelsen af, at der gives for lidt information, og den skepsis dette afføder, har generelt en tendens til at negativisere bivirkningerne ved vaccinen; at maximere bivirkningerne og minimere risikoen for komplikationer til sygdommen. ^{Bilag 7,8}

Behovet for selv at finde information stadfæstes i artikel 3's 'searchers'. ^{Bilag 9}

Artikel 2, Risikovurdering blandt vaccine skeptikere

Opfattelsen af risici ved børnesygdomme og bivirkninger til vaccine er afgørende for beslutningen at lade børn vaccinere eller ej.

Tidligere forskning viser at der er en tendens til at folk er mere skeptiske overfor ukendte risici end overfor kendte risici. Derfor er det vigtigt om folk betragter risiko ved en børnesygdom som mere velkendt end risikoen for bivirkninger til en vaccine imod sygdommen.

I artikel 2 findes, at vaccine-skeptikere minimerer sygdomsrisikoen og maksimerer bivirkningsrisikoen i deres vurdering. Det samme kan genfindes i vores studie, hvor den gruppe (6 i alt), der initialt ikke vil tilvælge skoldkoppevaccinen, netop argumenterer med at der er bivirkninger til vaccinen og at sygdommen typisk har et mildt forløb. Dette på trods af at der forud er gennemgået fakta om skoldkopper og fakta om bivirkninger til skoldkoppevaccinen. Vurderingen af at tolke sygdommen som mindre risikabel end bivirkningsrisikoen ved vaccinen er helt modstridende med ekspert på området, Mads Buhls, vurdering af de to faktorer jf. interview. Vurderingen af de to områder kan have baggrund i at forældrene føler at de er mere bekendt med skoldkopper end de er med vaccinen. Alle 6 har erfaringer med skoldkopper enten fordi de selv har haft det eller deres børn har haft det. Derimod er kun enkelt i gruppen erfaringer med bivirkninger til vaccinen. En enkelt udtaler endda: *"der er jo nogen risiko, man ikke kender til - ... - Fordi man vælger jo også at forske om nogen ting, ikke, men hvad så med det der ikke bliver forsket i?"*.

Dog vil 5 ud af de 6 lade børnene vaccinere mod skoldkopper, hvis vaccinen indgik i børnevaccinationsprogrammet, jf. ovenstående om den accepterende tilgang til vaccine.

Artikel 3, Beslutningsproces ved til- eller fravalg af vaccination

Forældrenes vaccinevalg påvirkes i høj grad af hvad der er den sociale norm. Det samme finder vi i vores studie, og flere af forældre udtaler om børnevaccinationsprogrammet: *"Det er det rigtige at gøre", "det er det, man anbefaler i Danmark og så for at undgå, at de får de sygdomme"*. Disse udsagn svarer meget præcis til udsagn fra det amerikanske studie, og bekræfter en høj mætningsgrad af data.

Studiet finder tre generelle tendenser i vaccinationsbeslutningen.

De accepterende; en gruppe, der uden store overvejelser og viden på området accepterer, at vaccination er noget man får gjort. Den tilgang til børnevaccinationsprogrammet og skoldkoppevaccinen kan genfindes hos den største del af forældrene i vores studie (13 ud af 14). De adspørges, om de vil lade børn skoldkoppevaccinere og her svarer størstedelen ja, også selvom de ikke umiddelbart selv ville vaccinere, hvis den ikke var en del af vaccinationsprogrammet.

En anden gruppe beskrives i artikel 3, som en gruppe der er søgende i deres tilgang til vaccinationsbeslutningen. Gruppen beskrives som aktive, og involverede, bevidste om de sociale normer, men lader dem ikke afgøre deres beslutning. De finder deres egen information fra egne kilder, hvilket ofte er en lang tidskrævende proces. Ligeledes er gruppen kritisk overfor den information de får i øvrigt.

En enkelt forælder blandt vores deltagere har en helt tilsvarende beslutningsproces. Hun beskriver et langt tidskrævende selvstudie, hvor hun har søgt ny forskning og haft mailkorrespondance med

ham, og hun forholder sig i øvrigt meget kritisk til den information der bliver givet af den danske sundhedsstyrelse.

Den sidste gruppe beskrives som værende tillidsfulde. Folk, der ikke bare accepterer en anbefaling uden videre, men som forhører sig i deres netværk og tager en beslutning derudfra. Den tendens genfinder vi ikke. Det kan være et udtryk for manglende mætningsgrad i vores data.

Styrker og svagheder ved vores studie.

Vores gruppe af interviewede forældre er relativt stor, og ved sammenligning med tidligere forskning og anvendte artikler findes en høj mætningsgrad, hvilket altså betyder at vores fund er relativt tydelige i deres mønstre.

Gruppen er homogen i forhold til alder, uddannelse, etnicitet og geografi. Således giver det en styrke da vores forældre kan sammenlignes indbyrdes, men siger ikke nødvendigvis noget om hvad andre forældre med anden baggrund kan mene om skoldkoppevaccinen. Derfor må generaliserbarheden siges at være begrænset til de med mellemlang eller lang uddannelsesniveau. Interviewende foregår i et trygt og hjemligt miljø, og forældrene er bekendte med interviewerens, hvilket gør det nemmere for forældrene at være ærlige.

Til gengæld er vi tre forskellige uerfarne interviewere, så der er en variation i den måde folk blive adspurgt og interviewet på, hvilket kan give lidt forskellige opfattelser af spørgsmålene.

Vi gennemgår informationsark om skoldkopper og bivirkninger til vaccine i to informationsark hurtigt efter hinanden. Det er mange informationer på en gang, hvor mange måske vil have en tendens til at hæfte sig ved få ting i en række af informationer, og måske mest det, der fremlægges sidst. Vi undlader at nævne hyppighed af komplikationer til skoldkopper, og det har vi efterfølgende tænkt, ville have været relevant.

Vi spørger ind til episoder, der i nogle tilfælde ligger i fortiden, og det giver nemt en risiko for recall-bias, idet folk generelt har en tendens til at nedtone problematiske situationer over tid.¹⁰ Vi spørger også i nogle tilfælde hypotetisk, om der fx kunne have været pasningsproblemer. Det er ikke sikkert, at et sådan hypotetisk svar stemmer overens med, hvad der reelt ville være tilfældet. Efterfølgende har vi fundet, at det ville have været relevant at spørge mere specifikt ind til eventuelle komplikationer som fx helvedes ild, og vi ville desuden gerne have givet information om, at skoldkoppevaccinen ikke er ny, og at den har indgået som en del af vaccinationsprogrammet i fx USA og Tyskland i årtier nu, og derfor er velafprøvet.

Vores studie beskriver baggrund og holdninger, der kan påvirke forældres indstilling til en vaccination. Det er yderst relevant, idet det er et stort samfundsmæssigt problem hvis tilslutning til vaccination falder. Da der er lavet relativt lidt forskning til belysning af netop vores forskningsspørgsmål, repræsenterer det et væsentligt bidrag til den eksisterende forskningslitteratur. Mere forskning er dog nødvendig for at sikre en bedre evidens og dermed højere grad af generaliserbarhed.

Vejledning

Indeværende studie lægger ikke oplagt op til en decideret klinisk vejledning, men vi har erfaret, at det generelt (også overfor forældre, der grundlæggende er meget autoritetstro og følger børnevaccinationsprogrammet) er vigtigt, at sundhedspersoner giver forældrene en grundig og åben information om vaccine og eventuelle bivirkninger såvel som en grundig information om selve sygdommen, der ønskes vaccineret imod, idet der grundlæggende er en tendens til at negativisere det ukendte, hvilket kan få konsekvenser i forhold til vaccinetilslutning. Desuden bør man gøre sig klart, hvilke mekanismer, der har betydning i forældres beslutning vedrørende børnevacciner og således i højere grad italesætte sociale normer, tanker omkring naturlig smitte vs. vaccination, alderen for vaccination mm.

Vores studie viser, at der generelt er meget stor tiltro til det danske vaccinationsprogram og forældrene følger det meget autoritetstro. Argumentet med at endnu en vaccine i programmet vil virke negativt på tilslutningen generelt kan således ikke bekræftes i vores studie.

Hvorvidt skoldkoppevaccinen skal indgå i det danske vaccinationsprogram har ikke været hovedfokusset for indeværende studie og er derfor ikke belyst tilstrækkeligt.

Konklusion

Ekspert på området Mads Buhl betragter skoldkopper som en alvorlig sygdom og anbefaler vaccination af alle. Han er uforstående overfor, hvorfor vaccinen ikke indgår i det danske børnevaccinationsprogram. Forældregruppen betragter, som ventet, i høj grad skoldkopper som en helt godartet børnesygdom, og noget der skal gennemleves. Efter gennemgang af vaccinebivirkninger og sygdomsinformation er ca. halvdelen skeptiske overfor skoldkoppevaccination. Hvis vaccinen derimod indgik i vaccinationsprogrammet ville langt størstedelen acceptere vaccinen uden yderligere refleksion, dette til trods for netop udtrykte skepsis.

Argumenter og overvejelser angående sygdom og vaccine blandt vores forældregruppe genfindes ved gennemgang af tidligere studier og er som belyst nærmest sammenfaldende med allerede beskrevne argumentationer og tematikker.

Referenceliste

- 1 Lægehåndbogen.dk – skoldkopper
- 2 Pro.medicin.dk: Varilrix
- 3 Varicella and herpes zoster vaccines; WHO position paper. Juni 2014
- 4 Anders Ammitzbøl Bjarnø og Jakob Klitgaard Frederiksen:
Effekt og sikkerhed af vaccination mod skoldkopper
- 5 Skoldkoppevaccine – information fra ssi.dk oktober 2016
- 6 ECDC guidance - Varicellavaccination in the European union:
www.ecdc.europa.eu januar 2015
- 7 Irene A Harmsen et al:
Why parents refuse childhood vaccination: Qualitative study using online focus groups
- 8 Laura L. Blaisdell et al:
Unknown Risks: Parental Hesitation about Vaccination
- 9 Emily K. Brunson:
How parents make decisions about their children's vaccinations
- 10 Hassan:
Recall Bias can be a Threat to Retrospective and Prospective Research Designs

Bilagsliste

- 1 Interviewguide til Mads Buhl
- 2 Interview med Mads Buhl
- 3 Interviewguide til forældrene
- 4 Informationsark om skoldkopper.
- 5 Informationsark om skoldkoppevaccinen.
- 6 Interview med 14 forældre.

BILAG 1: Interviewguide Mads Buhl

Spørgsmål til Mads Buhl, overlæge dr. med. Speciallæge I tropemedicin og infektionsmedicin

1) Skoldkoppevaccinen?

- a) anbefaler du folk at lade deres børn vaccinere?
- b) Er dine egne børn og børnebørn vaccineret?
- c) Hvor mange bliver vaccineret I din klinik? -Om ugen? Om året?
- d) Hvem bliver vaccineret?

2) Har du erfaringer med komplikationer til skoldkopper?

- a) Personligt/forskning?

3) Erfaring med komplikationer til vaccinen?

- a) Personligt/forskning?

4) Børnevaccinationsprogrammet

- a) Synes du vaccinen skulle være en del af børnevaccinationsprogrammet?-
- b) Skønner du at det er omkostningseffektivt at lade vaccinen indgå i børnevacc. i programmet?
- b) Hvilke fordele vil der være ved at lade skoldkoppevaccinen indgå i børnevaccinations programmet?
- c) Hvilke ulemper vil der være ved at lade skoldkoppevaccinen indgå i børnevaccinations programmet?
- d) Er der øget risiko for herpes zoster forekomst fremadrettet hvis vaccinen indgår i børnevaccinationsprogrammet?

5) Konsekvenser af delvis udbredning af vaccine

- a) I dag anbefaler SSI kun at vaccine immunsupprimerede samt deres familie.
- b) Tænker du, at det får nogen konsekvenser for befolkningen I øvrigt at vaccinere andre?

BILAG 2: Spørgsmål og interview med Mads Buhl, overlæge dr. med. Speciallæge I tropemedicin og infektionsmedicin

1) Angående skoldkoppevaccination;

a) anbefaler du folk at lade deres børn vaccinere imod skoldkopper? Ja, hvis det er et generelt spørgsmål, så JA, det vil jeg gøre.

Hvorfor gør du det? Det gør jeg fordi, at jeg, i alle aldre, har set komplikationer til skoldkopper... i kraft af, at jeg har set uendelig mange skoldkoppetilfælde. Og øh... det er klar, at komplikationsfrekvensen er højere, desto ældre man er, men selv hos mindre børn har jeg set komplikationerne.

Hvad for nogen fylder for dig her? Jamen det er skoldkoppepneumonier! Og det er en aldeles forfærdelig sygdom... Øhm.. vi kan jo principielt set behandle den med Aciclovir, men behandlingen er ikke særlig effektiv, så har de først fået organkomplikationer så hjælper det stort set ikke at give Aciclovir... Så dem har jeg sådan på min nethinde... Et par unge børn, der i min karriere er gået hen og døde af skoldkoppekomplikationer. Så det er sådan noget, der vil gøre, at jeg a priori ville anbefale at vaccinere.

b) Så er dine egne børn og børnebørn vaccineret? Mine egne børn er ikke...eller hun er gammel – eller gammel og gammel, men mit barnebarn i Hellerup, ja hun er skoldkoppevaccineret.

c) Hvor mange tænker du, der bliver vaccineret I din klinik i mod skoldkopper? Jamen det er stigende. Jeg tror, i år har vi nok vaccineret 25... (Mads lyder som om det er rigtig mange?!)

d) Har du indtryk af, hvem det er, der søger vaccinationen? Jamen jeg tror, at over 50 %, det er børn af læger.

Som har haft dig som underviser? (Der grines) Nah ikke nødvendigvis. Det breder sig som ringe i vandet. Der er andre, der har hørt om det, altså via andre eller pressen eller, det er kun 50 %, der er læger.

Har du en fornemmelse af, om det er noget forældrene er blevet anbefalet, eller noget de opsøger dig og søger informationer om? Jeg har faktisk ikke spurgt... det er kun hvis de tilfældigvis er læger, så spørger jeg lidt mere ind til det, og får lidt information (for hvad der er baggrunden red). Og det er rigtigt; nogen har jeg da undervist, men flertallet har jeg ikke, og der er det altså andre kollegaer der har snakket sammen, og anbefalet det.

2) Har du erfaringer med komplikationer til vaccinationen? Ikke af de tilfælde vi har vaccineret, nej.

Altså med komplikationer; vi husker jo at informere om, at de ca. en uge efter kan få et skoldkoppelignende **aporativt(?)** udslæt, som fortager sig efter en dags tid. Så det er jo en komplikation, men *alvorlige* komplikationer, det har jeg ikke set.

Nu siger du selv, at du har de her alvorlige tilfælde af skoldkoppepneumoni på nethinden, men nu ved jeg ikke om du har lavet noget forskning, eller læst om noget forsknings/noget statistik på komplikationer til skoldkopper? Er det noget du sådan kan fortælle noget om, eller ved noget om? Ikke andet end sådan noget almindeligt lærebogsinformation; at der er en vis procentdel, der får svære arvævsdannelse fx, i ansigtet og sådan noget. Altså de lokale komplikationer, ikke.

3) Synes du, det skulle være en del af det danske vaccinationsprogram? JA. I allerhøjeste grad.

a) Er der sådan en omkostningseffektiv vurdering i det også? Eller er det simpelthen fordi du synes at komplikationerne er så alvorlige, at det er nok i sig selv? Jamen altså, jeg har jo set udregninger fra andre lande, bl.a. Spanien, som er et af de sidste lande ([der er kommet med??](#)). Og de har jo regnet på fravær og sådan noget, og fik det til at være omkostningseffektivt. Men altså, jeg synes de der udregninger... der er så mange men'er og hvis'er..., at man stort set kan få det resultat, man gerne vil ende op med.

b) Kan du se nogen ulemper vil der være ved at lade vaccinen indgå i børnevaccinationsprogrammet? Vil det føre nogen komplikationer med sig? Naaah, ikke rigtigt.

Jeg tænker lidt, altså i forhold til fx HPV, hvor vi lige pludselig har en enormt dårlig tilslutning? Jeg har i hvert fald læst mig til, at det godt kan være lidt problematisk hvis vi lige pludselig har et land hvor den ene halvdel er vaccineret og den anden halvdel ikke er. Jamen det ved jeg ikke, fordi, altså fra i øjeblikket, hvor vi har 0, så kan det jo kun blive bedre, forstås på den måde. Det er noget andet, hvis vi (som med HPV) startede med at have høj penetration/tilslutning, og så falder det til det halve. Men her er der jo stort set 0, der bliver skoldkoppevaccineret i Danmark; de få vi har snakket om.

Men det er ikke en bekymring for dig; hvis man nu risikerer, at bare halvdelen er vaccineret, og så bliver smittenkæden jo svagere, og det vil så sige, at dem der får sygdommen naturligt, vil være ældre, og så får vi lige pludselig mange flere komplikationer?! Jo, det kunne man godt være reelt bekymret for. At hvis der så senere hen kom et svigt, og så var det pludseligt, i løbet af nogle år en højere aldersgruppe, der blev eksponeret... det kunne man godt bekymre sig om.

En anden bekymring kan gå på, at man siger, at jo flere sygdomme man vaccinerer mod, jo flere skeptikere kan der komme. Altså i Holland fx, der har man langt flere børnesygdomme med i vaccinationsprogrammet, og de kan hver især give en skepsis blandt forældrene, der så vælger programmet *helt* fra.

Det er der også nogen, der tænker, at det kunne være en ulempe med at lade den indgå, fordi den er så forholdsvis...øh... det er hyppigt, at det er nogle ufarlige tilfælde, i forhold til fx mæslinger, som man så har vægtet; at så er det vigtigere, at børnene bliver mæslingevaccineret og så undlade skoldkoppevaccinen. Det ved jeg faktisk ikke rigtig, det er I meget bedre til at besvare. Hvad tror I; at det kunne nedsætte... at der er risiko for, at det kunne nedsætte interessen for generelt at få børnene børnevaccineret? ([Spørger ud til tilhørerne](#)) Tilhører svarer: der er nogen, der synes det er synd, fordi børnene skal stikkes så mange gange, så hvis der nu kom endnu flere stik, og endnu flere gange forældrene skulle huske at komme, så tror jeg da godt, at det kunne gå ud over nogle af de andre vacciner.

c) Er der øget risiko for herpes zoster (forekomst fremadrettet red.) hvis man indfører vaccinen? NEJ, den er ikke øget, i de data man har indtil videre. Men om den for de høje aldersgrupper vil være lavere, det ved man ikke.

Kan du ikke lige prøve at forklare mekanismen, om hvorfor det er, man mener, at der kommer mere Zoster, hvis man vaccinerer. Jo teoretisk; hvis immuniteten aftog hurtigere aldersmæssigt. Det er jo formentlig forklaringen på, at ældre får Herpes Zoster; det er jo formentlig, at deres immunitet svækkes med alderen. Og det kan man jo så modarbejde ved at booste deres immunitet, og derfor er der jo lavet en Zoster-vaccine; Zosterix. Så hvis immuniteten forsvandt hurtigere efter vaccination end svarende til naturligt, så kunne det godt bidrage til en højere incidens af Zoster blandt ældre.

Så det er den der teori om, at vi bliver løbende udsat for Skoldkoppevirus, som så booster vores eget immunforsvar? Ja. Men altså i de 20 år man har observeret varicel-vaccinen, har man ikke set det. Men længere observationstid har man ikke. Men *teoretisk set* kan man godt (forvente en øget forekomst af Zoster red.).

4) Vi har sådan gjort os nogle overvejelser. Sådan som det er i dag, så indgår det ikke i børnevaccinationsprogrammet, og der er nogle få lægeforældre, der vælger at få deres børn vaccineret. Hvis nu den tendens... hvis det nu bredte sig, så det blev sådan, lad os sige halvdelen fx af nogle uddannede grupper af befolkningen, der valgte at få deres børn vaccineret, og så der var en anden stor gruppe, der ikke blev vaccineret, ville et give en øget tendens til alvorlige bivirkninger, eller ville det kunne give sådan en skævvridning, hvor man lige pludselig ville kunne se flere komplikationer blandt de ikke vaccinerede? Nej, der skal meget højere tal til. Altså det er jo så relativ smitsom en sygdom så du skal jo helt op til, at over 10 % af befolkningen, om jeg så må sige "er tilbage" som værende usmittede. Altså der vil stadigvæk være så stor sandsynlighed for naturlig smitte, så det vil ikke kunne have nogen betydning, det tror jeg ikke.

Vi har ikke sådan lige flere spørgsmål, men jeg ved ikke om der er nogen her, der har nogle spørgsmål?

Tilhører: Du siger, at når man nu bliver vaccineret, så kan man få det her udslæt efterfølgende; kan man forvente, at det så også smitter, eller? Ja, det vil være smittefarligt. Fordi det vil være levende vaccinevirus, så det vil være smittefarligt. Hvis det kommer tæt til andre, ikke-smittede børn, så vil de kunne smittes med vaccinevirus.

Anden tilhører: Er der ikke svækket virus? Jo, det er svækket, men det ER levende

Så det har faktisk samme virulens? Nej det har ikke samme virulens, det er et svækket virus, det er jo også derfor, at du ikke ser komplikationerne; det er svækket, men det er levende virus, og det er intakt virus.

Så ville du jo så forvente, at hvis du vaccinerede et barn så ville det stadig skulle være hjemme fra institutionen 7-10 dage, fordi man kan forvente, at der kom et udslæt? Jamen jeg tror da tværtimod. Børneinstitutionerne appellerer jo til, at forældrene tager deres varicelbørn med, så de andre også kan blive smittet i øjeblikket. Gør de ikke? Med mindre, at de har immundefekte, eller børn under 1 år?

Nej, det er ikke det vi oplever; de siger, at de skal blive hjemme til de har tørre skorper på deres sår. Gør de det?? Siger børnehaverne det??

Tilhører: Det siger Sundhedsstyrrelsen. Nå

Tilhører (taler dårligt dansk): Angående komplikationer til skoldkopper? Du har fortalt om pneumoni. Er det staphylokokpneumoni? Nej, det er virus... nej nej det er selve skoldkoppevirus, der laver den. Det samme med mæslinge pneumoni.

Pris? Ca 600 kr.

I hvilken alder skal man vaccinere? Jamen altså, det ideelle tidspunkt er jo sådan set fra 12 måneders alderen, og det er der man anbefaler den fra, og ikke lavere i øvrigt, af hensyn til risikoen for, at der er passive antistoffer stadigvæk, som vil svække effekten af vaccination.

Skal patienterne ikke sendes i børnehave når de har udslæt? Det er vi lidt uenige om (smiler red.). I de fleste børnehaver, vil de åbenbart ikke have dem, i andre børnehaver vil man meget gerne have den, forudsat at der ikke er børn under 1 år, eller at de er immunsvækkede. Men forældrene skal give deres tilsagn om det.

Angående smitte (svært at forstå): De udskiller det jo via deres vesikler, det er jo ikke som mæslinger, at det er en dråbekerneinfektion. Det er tidligt i infektionen at der er dråbesmitte, ellers er det smitte via vesiklerne.

Lægger an til at slutte...

Jeg har en enkelt spørgsmål, for du var sådan ret klar i mæglet, at du synes det at lade det indgå i børnevaccinationsprogrammet, hvorfor er det det ikke allerede så?? Jamen det skal du ikke spørge mig om, for det er jo politik. Altså meget handler jo sikkert om økonomi.

BILAG 3: Interviewguide til interview med danske forældre med børn i offentlige danske institutioner

1) Baggrunds information

- a) Alder
- b) Køn
- c) Stilling
- d) Uddannelse
- e) Civilstatus
- f) Partners stilling
- g) Antal børn og deres alder

2) Følger du det danske vaccinationsprogram? -Helt eller delvist?

- a) Hvorfor/hvorfor ikke?

3) Hvad er dine erfaringer med vaccination af børn?

4) Hvad er dine egne erfaringer med skoldkopper?

5) Har dit barn/dine børn haft skoldkopper?

- a) Hvordan oplevede du det?
- b) Hvor gamle var de?
- c) Hvor lang tid varede det?
- d) Havde du lægekontakt?
- e) Hvor syge var de?
- f) Hvordan blev de passet?
- g) Var det svært at få arrangeret?
- f) Påvirkede det din/jeres arbejdssituation?
- g) Hvornår kom barnet tilbage i institution?
- h) Var der problemer i forbindelse med opstart i institution?

6) Har du bevidst prøvet at få dit barn smittet med skoldkopper?

7) Har du forsøgt at undgå skoldkoppesmitte?

8) Ved du, at der findes en vaccine mod skoldkopper?

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

9) Kunne du overveje at lade dit/dine børn vaccinere mod skoldkopper?

a) Hvorfor?

10) Kunne du se nogen fordele ved at lade dit/dine børn vaccinere?

11) Kunne se ulemper ved at lade dit/dine børn vaccinere?

12) Ville du lade dit/dine børn vaccinere hvis du selv skulle betale?

13) Hvad hvis det var gratis som en del af børnevaccinationsprogrammet. programmet?

Mulige fordele:

-at undgå svie og smerte i forbindelse med sygdommen?

-at undgå risiko for alvorlige senfølger?

-at nedsætte sygefravær og pasningsproblemer?

-at undgå at yngre søskende bliver smittet?

-Andet?

Mulige ulemper:

-Bekymring for bivirkninger?

-Tiltro til at sygdommen er uskyldig?

-Pris?

-Travlhed?

-Mener du at sygdommen er bedre for dit barn end vaccinen?

-Mener du at immunforsvaret tager skade af vaccine?

-Andet?

BILAG 4: Informationsark om skoldkopper

Skoldkopper er en børnesygdom med feber og udslæt, som skyldes varicella-zoster virus (VZV).

Smitten er luftbåren.

Forløbet er mildt til moderat hos børn med normalt immunforsvar. De fleste børn får sygdommen som små og bliver derved varigt immune. Ved det fyldte 20 år har 95 % af befolkningen haft skoldkopper og er beskyttet mod sygdommen.

Prognose:

- Forløbet af infektionen er som regel godartet

Komplikationer:

- Børn
 - Bakteriel hudinfektion
 - Akut påvirkning af lillehjernen som påvirker kroppens bevægelser er den hyppigste komplikation hos ældre børn
- Voksne
 - Lungebetændelse
 - Genaktivering af virus i kroppen kan give helvedes ild. Det er skoldkopper i et afgrænset hudområde. Det er meget smertefuldt og der kan komme langvarige smerter i området efterfølgende.
- Nyfødte
 - Børn af mødre, som har haft skoldkopper i løbet af graviditeten kan få alvorlig sygdom
 - Smitte under graviditeten kan give fosteret et syndrom med misdannede lemmer, øjenmisdannelser og hjerneskade. De er udviklingsmæssigt retarderede, og prognosen er dårlig.

BILAG 5: Informationsark om skoldkoppevaccine

Der findes en vaccine mod skoldkopper. Den kan tidligst gives fra 9 måneders alderen. Grundvaccinationen består af to stik med minimum 6 ugers mellemrum.

Varigheden af beskyttelsen er formodentligt livslang.

Der er bivirkninger til vaccinen:

- Rødme, hævelse, ømhed på indstikssted (mere end 10%)
- Hovedpine, ubehag og feber (under 1%.)
- Yderst sjældent (0,01-0,1 %) kan nævnes hjernebetændelse og andre farlige komplikationer.

Der er måske en øget risiko for helvedesild senere i livet, men det ved man ikke endnu.

Pris: 850 kr. pr stik. 1700 kr. i alt.

BILAG 6: Forældre interviews.

I det følgende er interviewerens spørgsmål med fed, forældrenes svar følger efter og citater citeret i opgaven fremhævet med rød.

Interviewsene er optaget digitalt og herunder transkriberet verbatim.

Dorthe

- a) **alder:** 36 år
- b) **køn:** kvinde
- c) **stilling:** delikatesseassistent, arbejder i en kantine
- d) **uddannelse:** catering
- e) **civilstatus:** gift
- f) **partners stilling:** mellemlider ved IT-virksomhed
- g) **antal børn og alder** 2 børn sammen på hhv. 1,5 og 3,5år.

Følger du det danske vaccinationsprogram? For børnene?

For børnene ja. Ja

Hvorfor gør du det? Øh..... fordi at jeg synes, at det er rigtig godt og at jeg ikke har lyst til, at de skal blive syge og jeg har ikke lyst til at de skal gøre andre syge heller....

Er der fordi at der er nogen der har anbefalet dig det, at du ønsker at passe på dine egne børn?

Ja lige præcis

Hvad er dine erfaringer med at vaccinere dine egne børn? Den er kun god..... de har ikke..... været specielt syge af det eller noget, så det synes jeg kun, det har forløbet som det skulle.

Som forventet? Ja

De har ikke været overraskende syge af at blive vaccineret? Nej, nej.

Hvad er dine egne erfaringer med skoldkopper? Jamen jeg har haft det som barn, men mine børn har ikke haft skoldkopper endnu.

Ingen af dem? Nej

Okay. Øhhhh....Hvis vi nu prøve, at sige at de fik skoldkopper nu, hvem skulle så passe dem?

Jamen jeg tænker måske, at lige nu vil jeg måske selv passe dem, så meget jeg kunne og så meget det var muligt og min mand selvfølgelig øhhhh... og så tænker jeg, at vores netværk i form af bedsteforældre kunne hjælpe os.

Ja, okay. Har du aktivt prøvet at få dit barn smittet med skoldkopper? Nej

Har du hørt om, at de nogen gange findes, de der smittegrupper? Ja

Ved du, at der findes en vaccine imod skoldkopper? Ja, det har jeg godt hørt om. Ikke meget, men jeg har godt hørt, at den findes.

INFORMATION OM SKOLDKOPPER GENNEMGÅS.

[..... genaktivering af virus i kroppen og så får man helvedesild.] hvor Dorte spontant fortæller:
Det har jeg faktisk haft engang.

Det har du haft engang? Ja

Hvordan var det? Jamen jeg havde det på den ene side af ryggen og det gjorde rigtig ondt, men det var mest i området med meget sådan stikkende smerte.

Kom der først stikkende smerter og så kom udslættet? Nej først kom udslættet og så kom smerterne bagefter.

Hvor lang tid varede det? Øh.....1 uge 14 dage eller sådan noget.

Var du i skole, på arbejde? Jamen, ja jeg var i skole, det var faktisk imens jeg gik i gymnasiet, jeg havde det. Men jeg havde glemt det igen. [griner] ømmm

Var det træls? Ja det var rigtig træls. Det gjorde rigtig ondt, men det var ikke noget der forhindrede mig i at gå på arbejde eller i skole eller noget. Men jeg var ved lægen og få det undersøgt, og de kunne fortælle, at det var, det jeg havde fået så.

Blev du behandlet for det? Nej

Det skulle bare gå over af sig selv? Ja det skulle bare gå over af sig selv så...

Og det var den eneste gang du har haft det? Ja

Så det ved du alt om, hvor træls det er.

[griner, nikker]

INFORMATION SARK OM SKOLDKOPPER fortsætter....

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINATION.

Kunne du overveje at lade dine børn live vaccineret imod skoldkopper? nej, det tror jeg ikke.

Nej? Hvad tænker du? Hvorfor ikke? Fordi at jeg synes ikke, at det er noget farligt. Så jeg synes ikke at det er nødvendigt, hvis det ikke, men mindre at det er noget farligt, så skal man selvfølgelig vaccinere hvis man kan, men jeg synes ikke at det er nødvendigt

Hvis nu den var en del af børnevaccinationsprogrammet, ville du så lade dem vaccinere?

Øhmm..... ja det tror jeg at jeg vil. Ja det tror jeg faktisk, at jeg vil. **Så vil jeg tænke, at der er andre, der har taget stilling til at det var vigtigt**, så, men ja, jeg tror, at det vil betyde noget andet.... Øh.. hvis det bare var fordi, at jeg synes at det var besværligt, at de skulle have det, så synes jeg måske ikke man... at det var nødvendigt.

Tænker du at der er forskel på om børnene får vaccinen eller den rigtige sygdom? Øhh.....ja

[forsigtigt] ja

Hvad er forskellen, tænker du?det er noget andet. **Jeg ved godt, at det er i vaccinen nok også er naturligt på en eller anden måde, men jeg synes bare, at det virker lidt mere naturligt at kroppen selv får det på et eller andet tidspunkt. Bliver smittet med det og går det hele igennem. Går hele forløbet igennem. I stedet for at man bare springer lidt let hen over det, ved at vaccinere det.**

Så tænker du at kroppen er bedre beskyttet på den måde? Ja

Eller at immunforsvaret bliver stærkere? Ja

Hvad nu hvis prisen var en anden? Ikke var så dyr? Vil det gøre en forskel? Nej det tror jeg ikke

Så er det der med at tilvælge en vaccine? Ja

Altså gå ud og tage noget ekstra? Ja

Julie

- a) **alder:** 32 år
- b) **køn:** kvinde
- c) **stilling:** sygeplejerske
- d) **uddannelse:** sygeplejerske
- e) **civilstatus:** gift
- f) **partners stilling:** tømrer
- g) **antal børn og alder:** 3 børn sammen på hhv. 2, 5 og 9år.

Følger dine børn det danske vaccinationsprogram? Ja

Helt eller delvist? Helt

Hvorfor gør de det? Det ...øh...fordi det er det, man anbefaler i Danmark og så for at undgå, at de får de sygdomme.... Det har jeg egentlig ikke været i tvivl om.

Hvad er dine erfaringer med at vaccinere dine børn? Øhhh..... jeg synes faktisk, at det har været ganske smertefrit og uproblematisk.

Så de er ikke blevet specielt syge af det? Nej

Og det der med at stikke dem og de bliver kede af det.... hvordan er det? Jeg har altid tænkt at alternativet var værre, så hvis det var at de ikke blev vaccineret, så kunne det være, at vi fik udbrud af de der børnesygdomme. Så jeg synes, at det er vigtigt, at vi lige tager de der to minutters gråd i stedet for.

Hvad er dine erfaringer med skoldkopper? Jeg har....Øh... de har alle 3 haft skoldkopper. To i mindre grad og en af dem i højere grad, hvis man kan sige det sådan.

Hvordan oplevede du det i de forskellige omgange? ... jeg tror måske...lad os tage et barn af gangen. Hvis du kan huske det. Felix [den ældste].....jeg har fak....jeg mener altså, at han har haft skoldkopper. Det var så lidt skoldkopper, at vi var lidt i tvivl om det overhovedet var det, han havde.

Hvor gammel var han, da han fik det? Jeg tror måske....jeg synes at han var ... to. Willum [midterste] han var 3 år og var meget hårdt ramt, meget påvirket af det og meget plaget af det. Og Vitus [yngste]han var 19 dage. Det var faktisk ganske...han havde kun et par stykker.

Hvor længe varede de forskellige omgange? Jeg tror, at Willum [midterste] han havde det nok i Øhh.... 8-9 dage og det mener jeg at Felix [ældste], det var noget af det samme, inden at de var helt væk.

Og med Vitus [yngste], du sagde, at det ikke var så slemt med ham? Nej han havde kun et par stykker

Ja, og så var det det. Havde du lægekontakt med nogen af dem? Vitus [yngste] havde jeg lægekontakt med ... fordi at han var så lille og fordi, at jeg egentlig gerne ville have bekræftet, at det var det. Øhmm..

Fik du så det bekræftet? Ja, det mente lægen også at det var.

Okay.

Når nu storebror havde det, så lød det som om, at det var meget sandsynligt.

Men ikke podet?Nej

De andre havde du ikke lægekontakt med? Nej, jeg var ikke i tvivl om at det, var det.

Hvorfor var du ikke i tvivl, egentlig? Var der udbrud i vuggestue, børnehave? Ja, det tror jeg at der var. Faktisk. Men også så... googlede jeg mig frem til at det var det [griner]. Så billeder af det og så kunne man se, at det var det.

Okay, hvordan blev de passet? De blev passet hjemme.

Felix [ældste] han var jo den første, der fik det og var syg godt en uge. Var du hjemme med ham? Ja...øh...ja..der var...ja det var jeg. Jeg havde barsel med Willum [midterste] og det var i sommerferien. Så de blev passet hjemme.

Så du har faktisk været på barsel, imens de alle sammen har haft det? Ja, det må jeg da egentlig have været. [smiler]

Så man kan sige, at det der med pasning, det var ikke svært at få arrangeret? Der var du hjemme af lige vel, så det gav sig selv? Ja, det var så egentlig meget heldigt og Niels [ægtefælle] var så også hjemme, fordi vi jo havde fået Vitus[yngste] og det var sommerferie. Og det var jo bare super.

Ja...

Jeg kan simpelthen bare ikke rigtig fremkalde det med Felix [ældste], andet end at jeg bare syntes, inde i min hukommelse, har vinget af at han har haft skoldkopper.

Jamen det vil jeg da også tro... nå... ømm... så det med pasning, det var altså ikke svært at arrangere kan vi konkludere? Nej

Og det påvirkede heller ikke jeres eller din arbejdssituation. Nej

Oplevede du, at der var problemer, når de skulle starte igen i de forskellige institutioner, efter at de have haft udbruddet. Nej, for der var alligevel gået så lang tid, de var jo alligevel fraværende, det var jo dem aktuelle situation vi havde at det var under en ferie.

Så der var ikke sådan pres til, at I skulle tilbage igen. Har du bevidst prøvet at få dine børn smittet med skoldkopper? Nej

Har du prøvet på at undgå, at de blev smittet med skoldkopper? Nej

Ved du, at der findes en vaccine imod skoldkopper? Nej

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

[Efter pålæsning af komplikationen helvedesild]

Hvad er din erfaring med helvedesild? Jamen det må Vitus [yngste] ja have haft, tænker jeg. Genudbrud af det.

Ja, du har ikke selv haft det? Nej. Men det må jo være det, Vitus havde...

Ja, det var det.

Men nej det har jeg ikke selv haft.

Vitus [yndste] havde det, da han var...? To år

Var han påvirket af det? Ja.

Hvordan havde han det? Han var alment utilpas med...øhmm... sådan mild forkølelsesreaktion og det der meget kraftige udslæt, som var meget ømt og smertefuldt, når man rørte ved det.

Ja, hvor lang tid varede det? 12-13 dage

Det leder mig lige tilbage til mine tidligere spørgsmål [1. spørgsmålsark]

Hvordan oplevede du det, at han havde helvedesild? Hvordan jeg oplevede det?

Ja. Øh... der måtte han jo ikke komme i institution, før det var helt væk. Og det var da en lille smule problematisk i forhold til min arbejdssituation, efter som jeg ikke var på barsel.

Ja? Ja. Og jeg oplevede det, jeg var bekymret for, hvad det var, for det var lidt ukarakteristisk, men det blev så bekræftet ved en podning At det var det.

Hvad gjorde i så, var det svært at få arrangeret, at han skulle blive hjemme alle de dage? Ja det var det da. Faktisk. Lidt, men det lykkedes da og han var hjemme i halvanden uge. Faktisk..... men takket være farmor lykkes det.

Så lykkes det, at få det hele til at hænge sammen.

LÆSER VIDERE AF INFORMATIONSAK

Ville du overveje at lave dit barn vaccinere, hvis du får flere børn?

..... mmm.....

Og hvilke overvejelser gør du dig? Jeg gør mig de overvejelser, om det er....øhh... altså efter som at man ved at skoldkopper er en relativ ufarlig sygdom..... så..... vil jeg overveje.....fordele og ulemper op imod hinanden, og jeg synes måske, at når der stadigvæk er en vis risiko for, at der kan forekomme helvedesild senere hen i livet, hvilket jeg jo synes er vigtigt. Hvis nu den kunne 100% forbygge det, så tror jeg, at jeg med større sandsynlighed vil vælge at vaccinere dem. Fordi man ved, at det er meget smertefuldt.

Man snakker faktisk om, at hvis man vaccinere som barn, skal man vaccinere igen som voksen for at undgå at få helvedesild. Fordi man booster immunforsvaret nogle flere gange, så burde det give det samme.

Så ville jeg overveje det, hvis det var at man kunne vaccinere imod det generelt igennem hele livet. Men jeg er ikke helt sikker på, at jeg ville vaccinere min baby imod skoldkopper, så længe at det kendes som et mildt forløb. Fordi jeg tænker, at det gør vel også noget ved immunforsvaret, det booster vel også immunforsvaret til at modstå, nej det er jo en specifik virus selvfølgelig [overvejende]. Det er jeg faktisk ikke helt klar over. Jeg tror faktisk, at jeg ikke vil vælge det. **Jeg synes ikke, at ulemperne ved skoldkopper er store nok til, at jeg vil vælge det. Og det har ikke noget med prisen at gøre, det har noget at gøre med, at man i forvejen udsætter dem for det almindelige vaccinationsprogram.**

Ja, så det der med, hvor mange gange de skal vaccineres i vaccinationsprogrammet, fylder det for dig? Ja, det gør det, for jeg synes faktisk, at det er en psykisk belastning for mig hver gang. Barnet ved jo ikke noget, og det er jo heller ikke fordi, at de har reageret specielt kraftigt på det, men jeg synes da bestemt, at det at udsætte dem for det, det skal være det værd, og det er jeg ikke sikker på at jeg synes at skoldkopper er. Jeg kunne ikke finde på at tænke, at gøre det for at undgå at skulle tage sygedage med mit barn.

Så det du tænker mest, det er sådan... øhh... at det at udsætte dit barn for et stik mere, det vil du ikke synes om, holdt op imod bøvlet med skoldkopperne. Nej

Har dine børn fået ar efter skoldkopper? Nej

...øhm..

Det kunne da også være, at havde de haft det, at jeg havde haft en anden indstilling til det...ømmm... jeg husker det bare som en **Det var jo bare en børnesygdom, som så meget andet, der skulle gennemleves.**

Og med i dine overvejelser, nu har du lige haft helvedesild inde på livet. Hvis du nu tænker tilbage og tænker, at det kunne du faktisk have undgået, hvis du vaccinerede, vil du så tænke at det var mere relevant? Ja, det ville jeg, for der er jo ikke nogen forsikring for, at han får det igen. Præcis, han kan jo godt få det igen. Hvad hedder det...øh... sådan din opfattelse af om kroppen har bedst af at få vaccinen eller at få selve sygdommen. Er der nogle overvejelser der.

.....hmm..... Jeg tror ikke helt på det der med, at man skál igennem det... for så kan man jo også sammenligne med de andre børnesygdomme, man vaccinere imod.

Så det er ikke sådan at du tænker at immunmæssigt eller immunforsvaret har bedst af at få den rigtige sygdom.

Neej, det var jeg vist ved at rode mig ud i før, men nej det, nej det tror jeg bare ikke. Men var det en del af det faste vaccinationsprogram, vil jeg synes at det var glædeligt. Så ville man slippe for at tage stilling til, om det var noget, man skulle gøre yderligere. Så var det bare ligesom standart.

Ja.....

Jeg skal bare lige være helt sikker, jeg tror faktisk, at du har svaret på det, men jeg har måske lidt glemt det. Så hvis I nu skulle have et barn mere, og nu har du så haft oplevelsen af, at de 3 har haft et lidt forskellige forløb, men at den ene allerede har haft helvedesild og så du kunne sige at du kunne undgå det, ved at vaccinere den sidste, men det vil du stadigvæk ikke gøre? Er det rigtig forstået?

Ja...neej...nej det var faktisk, det var faktisk ikke så rart og han er faktisk stadigvæk påvirket af det i kraft af, at når man rører ved hans ben og han har faktisk ret meget arvæv.... Og det kan jo sagtens blive bedre men...mmm.... Når man er den erfaring rigere så.... Det skal man jo også tage med i sine overvejelser. Jeg tror faktisk det stærkeste incitament for at vælge vaccinen, det var for at undgå helvedesild og ikke for at undgå skoldkopperne.

Louise

- a) **alder:** 40 år
- b) **køn:** kvinde
- c) **stilling:** farmaceut
- d) **uddannelse:** farmaceut
- e) **civilstatus:** gift
- f) **partners stilling:** Bygningsingeniør
- g) **antal børn og alder:** 3 børn sammen på hhv. knap 1, 4 og 7 år.

Følger dine børn det danske vaccinationsprogram? Ja

Helt eller delvist? Fuldstændig

Hvorfor gør de det? Det er fordi, at jeg synes, at det er vigtigt, at de er beskyttet imod de sygdomme, der må tilstøde dem. Jeg er nærmest bange for, at de skulle få de sygdomme, så selvfølgelig skal de følge det program.

Hvad er dine erfaringer med at dine børn bliver vaccineret? I forhold til at de er bange for det?

Ja og din oplevelse af at de bliver vaccineret. Jamen de har faktisk, det er faktisk gået okay. Der har mere været mig selv, i hvert fald med de små, når de har været helt babyer, så bliver man ked

af det, fordi nu ved man, at nu bliver de kede af det. Øhmm... men jeg synes faktisk, at lægen har været god tiltil at få det til at gå hurtigt over. Og så er det det sidste man gør inden at man går ud af døren. Så kan man få barnet op på armen og trøste barnet og så er det faktisk gået okay. Og ved de store, der har ikke været noget, de har bare... sagt hov der var et prik og er det gået. Det har været så fint.

Og de er heller ikke blevet syge af vaccinationen eller at det har været træls efterfølgende?

mm... en lille smugle. Ja.

Hvordan det? Det er okay, når man ved det, altså i mødregruppen høre man, at de godt kan blive syge, så ved man jo, at der kommer en lille feberstigning og at det er hurtigt ovre. Altså halvanden døgn max.

Har det sådan krævet, at I skulle tage fri fra arbejde eller sådan noget? Nej

Det har ikke sådan påvirket jer på den måde? Nej for de stores vaccinationer, som de har fået, når de har været i skole og jeg har været afsted og alt det der, på arbejde. Der har de ikke været særlig påvirket af det.

Hvad er dine erfaringer med skoldkopper? Jah.....[griner] der er rimelig irriterende erfaringer med skoldkopper.

Ja?? Det er kun de to store, der har haft skoldkopperne indtil videre og det var Carl [ældste] der fik dem først.... Øhmm.... Og der havde jeg Ellen på 8 måneder. Og alle havde bare sagt, at det bliver piece of cake, når hun ikke er så stor, så lad hende bare få dem. Og så fik hun jo skoldkopperne, og jeg nåede at sige til alle jeg kendte, ahhh det bliver en nem omgang det her, og da jeg havde sagt det til alle dem, jeg kendte, så havde Ellen [midterste] en milliard skoldkopper. Hun var så medtaget, virkelig medtaget.

Hvordan var hun påvirket af det? Hun var...meget meget meget ked af det og spiste ikke og var... altså jeg tænker, at hun havde dem hele vejen ned igennem svælget og hun havde dem overalt på kroppen. Der var nærmest ikke Altså **hun havde bylder i hovedbunden og i dag har hun faktisk ar, mange ar på ryggen.**

Gik der betændelse i det? Ja, den på øret og der fik vi faktisk også noget Fucidin og smøre med. Så det gik jo hurtigt over, men der var dælema mange og dem på kroppen var der ikke betændelse i øøhhhh.....altså ikke noget der skulle behandles. Men det undre mig faktisk, hvorfor der kom ar, men det må have været fordi, der var så mange, fordi hun har ikke kløet i dem, fordi det har hun slet ikke været stor nok til. Men man kan godt se sådan nogle små hvide...

Hvor lang tid varede det? mm.... Fra Carl [ældste] blev syg til Ellen [midterste] var færdig gik der 14 dage i alt. Altså fra det startede, til vi var helt forbi det...øhh

Det vil sige at de har taget ca. en uge hver eller hva? Ja... Ellen måske lidt mere og så har der været et overlap.

Havde du lægekontakt med nogen af dem? Ja med Ellen [midterste] havde jeg faktisk både vagtlæge og kørte op til lægen bagefter.

Hvad fik dig til at gå til vagtlæge? Det var fordi jeg synes, at hun havde alt for mange på kroppen, og hun havde en kæmpe en på øret på størrelse med, nok nærmest på størrelse med en to-krone..... øm.... Hvor det bare væskede fra... ømm. Og der ringede jeg til vagtlægen fordi, at jeg blev så bekymret... og det var måske bare et øjeblik panik, jeg kunne måske godt have ventet til dagen efter....øh...

Og så tog du til egen læge dagen efter? Så tog jeg til egen læge dagen efter.

Og det var der du fik Fucidin? Og ja og vagtlægen havde faktisk givet Fucidin, han sagde jo

selvfølgelig, at vi skulle være opmærksom på, at hun ikke blev for dårlig, for det skulle jo ikke gå i blodbanen selvfølgelig..... øh.... Og det var fordi, hun havde så mange. Havde hun ikke haft så mange, så tror jeg ikke, at jeg havde, så havde jeg ikke været så bekymret. Men hun havde godt nok mange.

Kunne hun sådan, nu du siger, at hun havde svært ved at spise og drikke, var hun sådan helt truet med, altså tabte hun sig? Og var på den måde skidt? Nej, altså det var relativt hurtigt ovre, efter et par dage spiste hun jo igen. Altså i andre febersituationer spiser de jo heller ikke så meget og jeg ammede hende. Så jeg kunne jo heldigvis amme hende. Så på den måde var hun ikke... Og hun var heller ikke så febersyg som... jeg synes, at jeg har oplevet i andre tilfælde, hvor de kan være... sådan næsten... altså meget stille, og meget... altså bare gerne vil stirre ud i luften, men sådan var hun ikke.

Nej..okay... nu var du jo hjemme på barsel, da de blev syge, men havde du brug for, at din mand blev hjemme? Eller kunne du selv klare det? Nej det klarede jeg selv.

Okay, så det var ikke sådan noget ekstra noget der skulle arrangeres, for at få tingene til at løbe rundt? Nej, med det ville have været rigtig irriterende, hvis jeg havde været på arbejde og var på en måde glad for at det lå i barselsperioden. Det havde været, jeg ved ikke, hvordan jeg skulle have løst det med ti sygedage.

Nej, hvordan forestiller du dig, at du ville have gjort der? Jamen jeg havde været nødt til at tage nogle omsorgsdage og måske også tage noget ferie.... Øhh... og måske, hvis det havde været nu, kunne jeg måske godt bruge bedstemor, men det kunne jeg ikke på det tidspunkt. Da var hun ikke tilgængelig eller frisk nok til at passe dem. Så da vil vi skulle..... jamen Morten [ægtefælle] må have taget noget ferie.

Så det havde været lidt træls, hvad det angår? Det ville have været rigtig træls.

Hvad med da Carl skulle tilbage i institution, hvordan oplevede I det? Var det okay? Ja det var okay.

I oplevede ikke modstand? Nej, ikke i forhold til, hvad er det han har der? Hvad er det for nogle sår? Nej. Han havde nogle få i ansigtet og det var dem, der var kommet først, eller som nogle af de første og dem var der sår på. Så det var man faktisk ikke i tvivl om, så der var ikke nogen, der sagde noget...

Så det var der ikke problemer med? Nej, og plus at jeg kunne bare have beholdt ham hjemme.

Hvis jeg havde været på arbejde, kunne man jo måske godt have fundet på, at sende ham afsted før end at man skulle have gjort..... altså jeg er ked af at indrømme det, men det kunne man jo godt komme til.

Ja....har du bevidst prøvet at få nogle af dem smittet? Jaah... ikke bevidst, men jeg tænkte jo, at det var meget smart at Ellen [midterste] fik det, jeg havde ikke noget imod, at hun fik det også...

Så det ligesom var overstået? Ja.... og jeg har faktisk prøvet med Otto [yngste], der var nogen fra børnehaven, der havde skoldkopper og jeg prøvede at få Otto smittet.... Eller ikke prøvet, vi var der, børnene har skoldkopper, du er velkommen til at kigge forbi og få en kop kaffe. Og skidt med det, det gør ikke noget, hvis han får det.

Ja, men han blev ikke smittet? Han blev ikke smittet. Dem har vi til gode.

Har du i nogle situationer prøvet at undgå skoldkoppesmitte? Jaah... og det er jo mentalt, for jeg kan jo sikkert ikke gøre det helt store alligevel, men jeg skulle holde min egen fødselsdag og der passede det bare mega dårligt, hvis Otto skulle have skoldkopper og der var faktisk nogle, der

havde skoldkopper, hvor vi bare blev væk. Så der prøvede jeg lige at undgå det.

Ved du at der findes en vaccine imod skoldkopper? Ja.

Hvad ved du om den? At den ikke dækker tilstrækkelig til, at man tilbyder den som en del af vaccinationsprogrammet. Jeg kan ikke huske om den kun dækker 90% af tilfældene eller..... jeg kan ikke huske det, men den skulle vist ikke dække tilstrækkelig og at man ikke kan være helt sikker på, at man ikke alligevel får skoldkopper..... men jeg ved ikke, om hvis man gik til læge og insisterede på at man ville, om man kunne tilkøbe den til sit barn.

Det kan man godt, det får du lige lidt information om nu nemlig. [griner]

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

[som ekstra information fortæller jeg, at vaccinen dækker lige så godt som de andre vacciner i vaccinationsprogrammet, hvor Louise udbryder]

Hvorfor i alverden er det så ikke en del af vaccinationsprogrammet?

Det er jo det, der er så spændende.... Det tager vi bagefter.

Kunne du overveje at lade dit barn vaccinere imod skoldkopper? JA!

Ja? Ja

Hvorfor?.... fortæl, hvad er for og imod i dit hoved? Jamen flere dele....øhm... det kommer selvfølgelig an på, hvor stor risikoen er, for at de udvikler de bivirkninger, **men det er jo forbundet med risiko, at have skoldkopper i det hele taget, også lidt flere end jeg egentlig havde regnet med... så når jeg så læser det, så bliver jeg endnu mere glad for, at jeg kan tilbyde mit barn den vaccination.....ømm....** Egentlig ikke så meget i forhold til det der med, at det er en lang sygdomsperiode i forhold til at skulle på arbejde, men det tæller selvfølgelig også med, men det er egentlig mest fordi, jeg er bange for de der bivirkninger, som der er ved skoldkopper. Ja og så er de jo bare piv syge altså... eller Ellen var rigtig syg.

Så det er det, at du oplevede Ellens sygdom, der faktisk gør, at det har du ikke lyst til at udsætte... [yngste barn]. Nej, også fordi hun var så lille og alle havde jo sagt, jo mindre man er, jo mildere er det. Jeg tør slet ikke tænke på, hvordan det ville have været for hende, hvis hun så havde været 5 år, vel. Altså, og jeg tog faktisk til læge og jeg kan huske at Karl Heine [egen læge] sagde, at han havde ikke set et barn være så angrebet i 10 år.

[griner] okey... Så af fordele ved at lade dit barn vaccinere er, at han ikke skal udsættes for at være så syg Ja og risikoen for at få hjernebetændelse....

Hvad f.eks. det med ardannelse, er det noget der fylder for dig?... irritere det dig at Ellen [midterste] fik de ar. Nej nu sidder de på kroppen, nej nu er det bare en del af hendes historie. Nu er det hendes historie, at hun havde mange skoldkopper..... Det kan jo være, at hun kommer til at være irriteret over det, men nej jeg er ikke irriteret over det.

Prisen, gør den en forskel for dig? Nej

Du tænker, at 1700kr det overlever du, hvis det er. Ja, hvis det... ja

Og hvis den var en del at det danske vaccinationsprogram, så vil du også bare modtage den uden og blinke. Ja, ja, jeg tror egentlig at... det der med at betale for den, det er vel.... mere med at føle..., om det er legalt. Altså hvis det er en del at vaccinationsprogrammet, så tænker man i

højere grad, eller så tænker jeg i hvert fald i højere grad, nå men, det er jo det alle gør, så gør jeg også det. Hvis det var noget, jeg skulle tilkøbe, så kunne jeg nemt komme til at føle, at jeg vil være overpylret og derfor vaccinere mit barn mere. Gir det mening?

Mmhh [nikker med hovedet] Jeg tænker, at mange tingene er jo i bund og grund information, og det er jo også det vi, gerne vil vide. Hvad er det, forældre baserer deres beslutning på? Og ved de, at der findes en vaccine? Ja, ja og jeg vidste det godt, at der var en vaccine.

Og er det bare fordi, man ikke lige tager sig samme, og bestiller tiden til at gøre det.? Det er faktisk ikke derfor, jeg ikke har gjort det. Det er fordi... at jeg har fejlagtigt, ikke har sat mig nok ind i det, så jeg havde ikke tænkt, at jeg kunne gøre det. Jeg har først læst om vaccinen, da mine børn havde og der var det lige som for sent.... Øhhhm... for der tænkte jeg, hvorfor i alverden er den ikke en del af vaccinationsprogrammet.

Ja, den er faktisk en del af det tyske børnevaccinationsprogram og også bl.a. USA er den også standart. Det er jo egentlig lidt ærgerlig, at jeg som forældre kommer til at føle mig forkert, fordi jeg egentlig ville have vaccineret mit barn imod noget...øh.. jeg ville føle, at jeg var overpylret ved at gøre det, hvis det var noget jeg skulle gøre selv, hvis ikke det var en del af programmet, og det er jo noget pjat.

Ja... Hvad med det der, det er for nogen forældre, at det fylder det der med, at de vil hellere have at barnet får sygdommen og en naturlig boostning af immunforsvaret. Nej OVERHOVEDET ikke, altså netop når man opvejer risikoen for de alvorlige komplikationer, der kan være, kan jeg slet ikke forstå, at man vil løbe en risiko, hvis man kunne undgå det på nogen mulig måde.

Ja. Så det er ikke sådan en øko-variant, du har i hovedet. Nej overhovedet ikke, nej tvært imod har jeg faktisk spurgt sundhedsplejersken, om jeg kunne være sikker på, at de børn, der kom i min mødregruppe, at de var vaccineret. Fordi ja.... Og jeg har også spekuleret på, hvad for nogle regler, der er nede i børnehaven. Om jeg kan være sikker på, at de andre er vaccineret.

Hvis nu at det blev en del af det danske vaccinationsprogram og det så gjorde, at det kommer en injektion ved en af de børneundersøgelser, hvor der ikke er et stik nu her, vil det fylde for dig?

Vil det være irriterende... At der kom en vaccine mere?

Ja, at der kommer et stik mere. Nej, selvfølgelig ville det være rart, hvis den fulgte de andre, men nej..... Måske vil det gøre det lidt nemmere at huske de børneundersøgelser, hvor der ikke er stik nu. [griner]

Ja det kan selvfølgelig være...

Sofie

- a) **alder:** 39 år
- b) **køn:** kvinde
- c) **stilling:** tandlæge i det private
- d) **uddannelse:** cand. Odont.
- e) **civilstatus:** gift
- f) **partners stilling:** sælger
- g) **antal børn og alder:** 3 børn sammen på hhv. knap 1, 3 og 6 år.

Følger dine børn det danske vaccinationsprogram? Ja

Helt eller delvist? Fuldstændigt.

Hvorfor har I valgt at gøre det?det er det mest fornuftige...

Ja, hvorfor tænker du, at det er det mest fornuftige? Har du overvejet eller er det bare noget, du gør pr automatik? Neej. Det er absolut med fuldt overlæg... af grund hvorfor lagde være, når man kan forbygge at få nogle sygdomme, som kan give problematiske skader og nemt kan forbygges.

Hvad er dine erfaringer med at vaccinere dine børn? Fin... ja de har ikke reageret voldsomt
Nej? Så de er ikke blevet voldsomt syge af det? Eller sådan nogle ting? Og den der oplevelse af at de græder meget, når de får stikket.... Selvfølgelig gør de det... sådan har jeg det lidt...

Det tager du i stiv arm? Ja

Så det er ikke et problem for dig? Overhovedet ikke. Altså det vil være mere synd, hvis de skal igennem et sygdomsforløb, end at de skal have kortvarig smerte ved et stik.

Hvad er dine erfaringer med skoldkopper? ... at jeg vist nok har haft det engang selv... ja... og jeg kan ikke huske det. Og ellers ikke.

Og der er ikke nogle af dine børn, der har haft det? Ingen af børnene.

Er der nogle børn i din familie eller nære veninders børn, der har haft skoldkopper, hvor du sådan har set, hvordan det har været? Ikke hele forløbet. Men jeg har da set børn med skoldkopper. Også hvor jeg tænkt, at jeg ikke var i tvivl om, at det har været skoldkopper..... ømm... men det er også det. Jeg har ikke fulgt et fuldt forløb.

Har du set tilfælde, hvor det har været voldsomme udbrud? ...øj, ja så har det været primært været ansigtet, der var angrebet.

Hvor lang tid tænker du, at et skoldkoppeudbrud det varer? 14 dages tid alt i alt...

Øhm...Det er jo sådan, at børn må ikke komme i institution, så længe at de får nye skoldkopper og indtil at alle har tør sårskorpe på. Når nu engang i bliver ramt [griner] Hvordan vil I så klare pasningen? Ja det er godt nok et godt spørgsmål. Øhm.... Altså jeg tænker, at jeg har ikke barnets første sygedag og har mulighed for det. Det har Simon [ægtefælle]... så han vil nok tage den... og så må det være pasning ved familie Og tage fri til det, hvis det er det, der er nødvendigt. Det kommer lidt an på, hvornår det falder. Med rejser og det hele. [ægtefællen rejser til udlandet indimellem pga. arbejde]

Kan du forstille dig, at du er nødt til at bruge feriedage på det? Ja det kan jeg jo være nødt til.... Ja selvfølgelig.

Men det vil være ret bøvet for jer at få dem passet? Absolut. Ja, ej min far vil godt kunne passe dem ik... men...

En hel uge i streg? Ja en hel uge i streg, det vil jeg måske ikke udsætte han for. [griner] ... sådan vil jeg sige det.

Har du prøvet på at få dine børn smittet med skoldkopper? Det har jeg faktisk.

Ja, hvad gjorde du der? Det var i den sidste mødregruppe, hvor en havde to børn med skoldkopper, den ene i børnehave og den anden et halvt år gammel. Det var under barsel og jeg tænkte, at det ville faktisk være fint at få overstået... nu her. Så jeg havde egentlig alle tre unger med over ved dem, og være... og lege. Og der skete ikke en skid.

Ikke en skid? Til gengæld så vil jeg sige, at jeg gør det aldrig igen.... Fordi, altså det var egentlig en eller anden dårlig samvittighed over at udsætte ungerne for noget smitte, som Ja... det havde jeg det faktisk lidt skidt med.

Og påføre dem en sygdom? JA, set i bakspejlet... et eller andet sted... den der hvad så hvis der er et eller andet der...øh... der giver nogle følger af eller et eller andet. Så er det så min skyld.

Hvilke følger tænker du på?Har du noget bestemt i hovedet, du lige tænker på? Nej, altså... nu er det jo ikke.... det er måske specifikt bare den der med at tvinge en smitte på ik. Så bliver det lidt over i den der naturlige smittekæde, som dem der ikke vaccinere bruger ik. Så jeg synes egentlig ikke, at det var en særlig rar fornemmelse at have sat i værk i forhold til...

Efterfølgende? Nej, og så virkede det så ikke engang.

Og så virkede det ikke engang. Så du fik dårlig samvittighed over ingenting?

[ægtefællen bryder ind : og så gik vi en hel uge og tænke, hvad nu hvis de bliver syge eller når de bliver syge... griner]

Ja, er denne knop noget som helst? Ja og så går der en uge og så går det fjorten dage og der sker ikke en pind. Det ødelagde egentlig de der dage... ja det gjorde det.

Har du forsøgt at undgå skoldkoppesmitte?..... nej...nej...

Det er ikke sådan, at I er blevet væk fra en familiefest eller lignende. ...Nej... Det har huseret i børnehaven af flere omgange, hvor de bare har gået fri.

Ved du godt, at der findes en vaccine imod skoldkopper? Ja...

Hvad ved du om den? ... Ikke så forfærdelig meget... nej

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

[ved informationen om helvedesild spørger interviewereren]

Har du haft helvedesild? Nej, men jeg har haft patienter, der har haft det, som bestemt ikke har haft det godt.

Ja?... så inde i munden simpelthen? Ja.

Av... Det øh... det ser ikke rart ud... og lyder bestemt ikke rart... altså man kan sige, at nu har det være på sådan slutningen af et udbrud ik... men det er ikke sådan noget, man ønsker for nogen.

FORTSÆTTER INFOARK

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

Kunne du overveje at lade dine børn vaccinere imod skoldkopper? Altså jeg vil sige, hvis de ikke selv får det inden for.... Ja..... Ja, jeg vil sige inden den ældste er en 12 år eller sådan noget... så kunne jeg måske godt overveje det.... Altså jeg vil sige, at jeg stadig vil give det chancen, for der er jo stadig... det kører..... altså.... Det er jo ikke skidt, at de har svært ved at blive smittet, men et eller andet sted var det rart at få overstået.

Ja? Ja, sådan tænker jeg lidt. Det... det kunne være fint nok.

Hvis det nu var en del at det danske vaccinationsprogram, vil du så tage imod den som alle de andre?ja det ville jeg formentlig. Fordi jeg stoler lidt på statens serums institut at det.... Øh... det de undersøger og anbefaler, ja det gør jeg. Det må jeg ærligt indrømme.

Er penge et issue? Tænker du at det.....øhh... nej ikke umiddelbart. Altså jeg er jo også den type, der vil vælge at give dem HPV-vaccination til drengebørn, hvis ikke det er et tilbud i vaccinationsprogrammet på det tidspunkt, hvor de vil kunne blive udsat for det. Så det vil ikke... det er ikke det, der gør forskellen for mig et eller andet sted. **Det er mere den der, du kan sige, at**

det er ikke en fast standart i vaccinationsprogrammet og det er vel relativt vejet op imod, at det jo er en relativt mild infektion ik. Det i forhold til... og hvis den naturligt kan overstås, så fint nok for mig. Det er ikke sådan at jeg har et problem med den naturlige smitte.

Tænker du, at der er forskel på hvordan immunforsvaret reagerer på vaccinen og "den rigtige sygdom"? Det er der jo måske... men... men man kan jo sige, at vaccinationer virker jo imod andre sygdomme, så hvorfor skulle den ikke også virke imod skoldkopper.

Ja, så det er ikke sådan, at du tænker eller har sådan en økologisk tilgang med, at du hellere vil have at dine børn får sygdommen end vaccinen, fordi det er sundere for kroppen og.... Nej, og jeg vil sige med 100% sikkerhed, at hvis det var pigebørn jeg havde, vil jeg sige, at så skulle de have den inden....

Ja hvorfor? Lige præcis med risiko under graviditet.

Nåå, ja. At den kører videre og ja der er også en risiko ved [vaccinen]....

Hvad med sådan noget som ar f.eks. har det en - betyder det noget for dig? ...ja det gør det jo. Men det kan jo også ske med bumser ik... så det ved man jo aldrig... nej... men det vil da være træls med ar i ansigtet, det er da noget, man uvilkaarligt lægger mærke til ik.

Hvilke ulemper er der imod at lade dine børn vaccinere? ...ikke rigtig nogen..nej.

Hvorfor gør du det så ikke? [sukker, griner] Fordi det ikke er en del af vaccinationsprogrammet... ja, det er vel egentlig derfor.

.... Nu sætter jeg dig lidt på spidsen, men det er fordi, du sidder selv og tænker at det er meget besværligt for dig, at få passet børnene og du har 3 børn, der alle sammen er i alderen, hvor man bliver smittet med det og de kunne jo afløse hinanden. Så det i virkeligheden kommer til at strække sig over en måned... Det var også derfor at tanken var, få det nu overstået [ved smitteopsøgning med alle 3] ... Der er jo også andre, der er kommet igennem det.

Så det er måske fordi, der ikke er tradition for det måske [vaccination imod skoldkopper]? ... ja... plus at, for mig er det jo ... ikke nyt nyt, at der eksisterer en vaccine, men det er trods alt relative nyt i min optik at den eksisterer.... I forhold til... jeg skal da ikke kunne sige, at jeg ikke [griner] ikke vil overveje det.

Ja, i en presset børnefamilie. Men jeg har det også sådan at, er det der i børnehaven, så er det der jo, og så må man bare se, hvad der sker... Altså et eller andet sted går man jo og håber på, at de ikke bliver smittet. Vil jeg være helt ærlig at sige, nå man går der og regner på... åh for fanden... hvor mange dage, og hvad ved jeg ik. Men på den anden side, så må man jo også bare håndtere, hvis de bliver syge. Et eller andet sted. Det er jo fuldstændig ligesom almindelig influenza eller snot eller det kommer aldrig belejlig vel ligegyldigt hvad.

Lotte

- a) **alder:** 36 år
- b) **køn:** kvinde
- c) **stilling:** Bogholder
- d) **uddannelse:** HD regnskab
- e) **civilstatus:** samboende
- f) **partners stilling:** tømrer

g) antal børn og alder 3 børn på hhv. 1, 5 og 9 år.

Følger dine børn det danske vaccinationsprogram? Ja

Er det helt eller delvist? Helt.

Hvorfor har I valgt at gøre det? ... det gør man bare [griner]

Fordi det gør man bare? Ja, fordi det er det, man hører, der er bedst. Tænker jeg... for det har jeg også selv gjort som barn. Og også så de ikke bliver ramt af de sygdomme som er farlig.

Hvad er dine erfaringer med at vaccinere dine børn? ... Der har ikke været noget. De har været lidt syge som spæd... men eller så. De sidste gange har der ikke været noget, de har faktisk heller ikke været ked af det, når de er blevet stukket... altså de sidste de får.

Så det har ikke været en voldsom oplevelse for dig? Overhovedet ikke, det er faktisk værre for moren end det er for barnet.

Og hvordan oplever du det? Jeg synes, at det er forfærdeligt og så jeg hader nåle, så den der proces med at de skal... at man ved, at de skal stikkes [gyser] og sidste gang forklarede jeg ikke Jonathan [mellemste], fordi han har sådan et temperament, så jeg forklarede ikke, hvad han skulle. Jeg sagde bare, at han skulle op... og hvad hedder det, have sin årsundersøgelse og så sagde jeg til lægen, at han ikke havde fået noget at vide om, hvad der skulle forgå og så tog hun den med ham i stedet for. For ellers havde jeg aldrig fået ham med. Jeg tror faktisk, at det var ved 4 og 5 års undersøgelsen.

Hvad er dine egne erfaringer med skoldkopper? De to ældste, de har haft det. Det var den mellemste, der fik det først og de har begge to været meget ramt af det... øhh... og de har også fået det sent. Jonathan fik det som... 3årig og Julius fik det som 7årig og den lille ved vi ikke, om han har haft det, for han havde alt mulig blandet sammen og om han så har haft skoldkopper oven i det, det ved vi ikke. Det troede vi, for det var nemlig i vuggestuen på det tidspunkt

Okay, og så fik han en helt masse... Hvordan oplevede du sådan at de havde skoldkopper?

Jonathan var meget svag og meget liggende altså.... Feberramt og...

Skidt tilpas? Ja...

Havde han mange kopper? Ja rigtig mange. Men ingen mén af det. Julius har faktisk en del mén af det og pletter. Jeg ved ikke, om det er fordi, det er så sent, at han har haft det.

Sådan ar eller hvad? Ja, specielt i det der... han har jo det store modermærke [jordbærmærke] på kroppen og der har han nogle rigtige ar på den.

Hvor lang tid var de syge? I hvert fald en uge begge to

Sådan på skift eller oven i hinanden? Det var med fjorten dages mellemrum. Så den ene smittede den anden.

Havde du lægekontakt med nogen af dem? ... det tror jeg ikke, jeg havde, nej

Nej? Du var helt overbevist om at det var det de var syge af? Ja, de havde så mange sååå...

Var det også i børnehaven dengang? Ja, det var der og så forsøgte vi jo så, at julius også skulle have, for jeg vidste jo, at han ikke havde haft det, så jeg lod dem være tæt sammen for at være sikker på, at han også blev smittet af det. Så han kunne få det overstået. Jeg tænker jo, at jo ældre vi bliver jo svære bliver det også at komme over det. Men hvis Sander [mindste] havde det den gang, så var han selvfølgelig også meget hårdt ramt, fordi han havde en 3-4 sygdomme oven i hinanden sååå.... [griner]

Han lå lidt ned i forvejen? Ja.

Okay. Hvordan blev de passet? ... jeg kan ikke helt huske det, men jeg tror, at bedstemor har taget dem meget. Det er ikke noget at jeg husker, at jeg selv har haft en hel uges fri til....

Nej. Nogle gange kan det jo godt være lidt svært at få dem passet. Der er jo ikke så mange, der lige kan rive en uge ud.... Nej, men min svigermor hun er pensioneret. Hun blev pensioneret, da Julius var en 4-5år, så hun har haft dem, begge to tænker jeg.

Så synes du det var svært at få arrangeret? Nej hun står altid til rådighed. [griner]

Og du er også tryk nok ved, at hun passer dine børn, når de er syge? JA, for hun er pædagog, så....

Påvirkede det din eller jeres arbejdssituation at de var syge? Jeg tror, vi var hjemme med dem en dag hver og så var de ved Bedste de sidste dage. Så vi tog den hårde tårn og så fik hun dem så, da de var....

Hvornår vendte de tilbage til institutionen? Jeg tror, det var efter en uge.

Efter en uge? Ja

Og var der eller synes du, at der var problemer i institutionen med at starte op igen?

Overhovedet ikke. Vi har heller ikke fået noget at vide om, at de muligvis skulle være blevet hjemme en dag mere eller noget.

Og de sendte dem ikke hjem efter, at de var kommet afsted? Nej nej

Har du bevidst prøvet at få dig barn smittet med skolekopper? Nej

Har du prøvet at undgå det? ... ja i nogle perioder, hvor vi har skullet være på ferie, for de må jo ikke flyve med det, så der har vi prøvet at holde dem, så vidt mulig hjemme.

Var det fordi det var i vuggestue og børnehave? Ja.

Så kunne I holde dem hjemme op til ferien eller hvad? Ja..... men det er jo lidt... når det smitter 14 dage før man kan se det, så det er jo...

Det er rigtig svært at styre. Ja, du kan ikke selv håndtere noget. Men vi har ikke gjort noget med at dele sut eller noget som helst, med nogen som har haft det.

Ved du at der findes en vaccine imod skoldkopper? Nej

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

Vil du overveje at vaccinere dit barn imod skoldkopper? Hvis nu vi tænker at jeres yngste ikke har haft det. Var det så noget du vil overveje? Det tror jeg faktisk ikke at jeg vil.

Nej? Jeg tænker at, altså så slemt er det ikke at... jeg tænker, at det er bare noget, de skal igennem. Der er nogen ting de skal igennem. Jeg tror ikke, jeg vil overveje at vaccinere dem. Altså det er jo ikke noget, der er livsfarligt for dem at få altså... så det tror jeg ikke, at jeg ku... det tror jeg ikke, at jeg vil overveje. Altså hvis det var pakken, altså hvis det med, så tror jeg da bare, at jeg vil tage imod den. Men nu har man været igennem 2 børn, der har haft det så jeg tænker 3.....ja.

Kan du se nogle ulemper ved at lade dit barn vaccinere? ...nææh jeg har aldrig. jeg tror, at det er fordi man altid selv har fulgt vaccinationsprogrammet. Man høre om de der mæslingeudbrud og alt det der og det vil man da for gud skyld helst undgå altså.

Hvad med ulemper til at vaccinere imod skoldkopper? ... Jeg kan ikke se nogen ulemper ved den... altså hvis den var en del af pakken så vil jeg tage den.

Hvis den nu blev en del af det danske vaccinationsprogram og det så gjorde at de skulle have et ekstra stik. Vil det betyde noget for dig, sådan med antal stik? Nej jeg tænker bare...

Det vil ikke holde dig fra en børneundersøgelse, hvis der kom et ekstra stik? Nej. Jeg synes det er modbydeligt stadigvæk, men altså... og specielt jo mindre de er. Altså. Jonathan [mellemste] der har han ved 4 og 5 års vaccinen ikke reageret på det. Men når du skal sidde der og holde på det stakkels barn, specielt når de skal have flere end et stik. Det synes jeg ikke er behageligt, virkelig ikke.

Hvad når du tænker på din ældste der fik ar, er det ikke noget, der bekymrer dig? Nej... de får... nu er det jo drenge, jeg har [griner] de får så mange ar rundt omkring.

Tænker du, at det er sundest for kroppen og immunforsvaret at blive vaccinen eller at få den "rigtige sygdom"? Jeg tænker ikke, at der er nogen forskel. Selvfølgelig, hvis den ikke var gennemtestet og man blev forsøgsperson eller noget, så ville jeg måske overveje det en ekstra gang, men hvis det er noget, der er testet og bevist, at det er godt for børnene, at de undgår det, så tror jeg da bare, at jeg vil sige ja til det.

Og den der pris på 1700kr er det en der skrammer dig? For at blive vaccineret? Næh. Man betaler så mange ting til de børn så 1700 kr her og der [griner]

Maria

- a) **alder:** 36 år
- b) **køn:** kvinde
- c) **stilling:** arkitekt
- d) **uddannelse:** arkitekt
- e) **civilstatus:** samboende
- f) **partners stilling:** pædagogmedhjælper
- g) **antal børn og alder:** to børn på 5 og 1 år

Følger du det danske vaccinationsprogram? Ja

Helt eller delvist? Helt

Ja, hvorfor har du valgt at følge det? Jamen vi har egentlig ikke tænkt så meget over det. Vi har fulgt meget det der (mumler).

Ok.

Øøhm, og så tror jeg også bare jeg tænker, at for at en vaccine skal du, så er der er der så mange som muligt der skal vaccineres.

Ja

Men vi har ikke tænkt så meget over det.

Har du nogen erfaringer med at få børn vaccineret? Det gik egentlig fint nok. Måske synes jeg at den første vaccine, der er de lidt små.

Ja

Altså, de er lidt små til første gang hvis de reagerer bare en lille smule på det.

Ja

Synes jeg.

Reagerer, hvordan tænker du? Altså bliver en lille smule syge. **Jeg synes de er lidt små i starten.** Altså, den ældste der er – hvis man bliver vaccineret når man er fire eller fem måske, altså der er ikke noget. Altså der er overhovedet ingen reaktion. **Men jeg synes den første, hvad er de , tre måneder eller et eller andet, der synes jeg at de er lidt små.**

Ja, hvordan var det for dig at få dine børn vaccineret da de var tre måneder?

Jamen det var fint nok. De var lidt kede af det lige da de blev stukket, og så var de egentlig ikke kede af det mere. Øhh, den ældste han blev lidt syg med feber bare lige en enkelt nat og med hende var der egentlig ikke så meget.

Var i bekymrede? Om vi var bekymrede?

Mm?

Næ, det synes jeg ikke. Det varede jo ikke i så lang tid. Altså det var jo nogle få timer.

Ja

Men det der med at de er meget små. Altså de forstår ikke rigtig hvad der sker. Altså det der, sådan et stik nede ved lægen...

Ja

Og også det der med, de er jo, de har ikke så meget at stå imod med lige til den allerførste.

Ja

Jeg tænkte egentlig, hvis man kunne vente lidt så de bare var lidt ældre. Jeg ved ikke, der er jo nok en grund til at man får det der.

Hvor gamle skulle de være tænker du? Har du sådan gjort dig nogen tanker om det? Nææ, men der sker jo meget bare på en måned. Eller to. Altså hvis nu de var et halvt år. Eller et eller andet, så synes jeg alligevel at de er lidt større og lidt mere robuste til at klare det.

De overvejelser, går de på om det kunne være det psykiske for dem, altså komme et fremmed sted hen og blive påført noget der gør ondt eller tænker du mere det er sådan fysisk, at det er kroppens mulige reaktion på en vaccine der får dig til – Jeg synes det er mest det fysiske, fordi det psykiske, altså der er ikke noget. Det er jo ikke fordi hun... eller nogen af dem var utrygge. De kan jo ikke huske noget af det. Det gør måske ondt lige de der fem sekunder, men de kan jo ikke huske det. Det er jo ikke noget på den måde. **Det er mere sådan deres krop og det der med at skulle stå imod den sygdom de alligevel får lidt af ind i kroppen, der tænker jeg de bedre kan stå imod det hvis de var lidt ældre.**

Ja

Og så vil jeg gå videre og spørge, hvad er dine egne erfaringer med skoldkopper? Hmm, jamen vi har faktisk ikke så meget. Måske den ældste han har haft tre skoldkopper, men vier ikke sikre.

Nej

Lægen havde lukket. (griner) Vi havde faktisk ikke fået det undersøgt, det er ikke sikkert de har haft det.

Nej

Måske har han haft det, måske har han ikke, så måske han godt ku få det igen tænker jeg. Så der er knap så mange. Jeg kan ikke huske jeg selv har haft det eller...

Nej

Og hvad med den mindste? Hun har ikke haft det endnu. Jo jeg vil sige de eneste erfaringer jeg har, det er vores nabodreng der har haft skoldkopper.

Ja

Men der var heller ikke, jeg synes ikke

Nej

Ikke sådan noget jeg har bidt mærke i

Nej

Hvor gammel var din dreng dengang de der tre knopper der måske var skoldkopper de var der?

Der var han stadigvæk, øh, der (mumler)

Under et år måske eller? Ja, og måske også under et halvt år faktisk.

Ja. Kan du huske hvor lang tid de var der? Måske tre fire dage eller sådan noget

Ja, øhm, nu sagde du din læge havde lukket. Hvis nu din læge ikke havde lukket, ville du så have søgt lægekontakt? Ja, også bare for at finde ud af om det var det.

Ja

Hvor syg oplevede du at han var? Ikke særlig syg tror jeg, fordi, det er ikke sådan noget jeg lige kan huske faktisk. Det tror jeg måske ikke. Måske en lille smule feber. Men ikke sådan...

Nej. Var det et pasningsproblem? Nej. Jeg var stadigvæk på barsel.

Så der var ikke noget der var svært at få arrangeret i det. Nej

Og han var ikke begyndt i institution endnu på det tidspunkt? Nej

Øhm, har du bevidst prøvet at få dine børn smittet med skoldkopper? Nej, jeg har hørt nogen der snakkede om det, men nej.

Har du forsøgt at undgå det? Njeej, det kan faktisk godt være der var en enkelt gang vi var hjemme med nogen hvor der var skoldkopper hvor vi tænkte at man ikke lige. Ikke sådan. Det kan jeg ikke lige huske. Nej nej, jeg kan ikke huske det.

Nej.

Vidste du, at der en vaccine mod skoldkopper? Nej

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

Ud fra de her ting med skoldkopper og skoldkoppevaccine, så har jeg nogen spørgsmål om skoldkoppevaccinen.

Kunne du overveje at lade dine børn vaccinere mod skoldkopper? Nej

Er det noget du vil uddybe? Øhm, jeg tænker ikke det er så farligt at få det. [skoldkopper red.]

Nej Så det synes jeg ikke.

Mm. Fordi du tænker der er en uskyldig sygdom? Ja

Er der andre ting du ku tænke som en ulempe ved vaccinen?

Hmm, næ, altså hvis man nu vidste at, hvis nu det var en sygdom man vidste kunne være farlig, så det der med at de lige er syge i lidt tid-

Hm

Altså det tænker jeg, hvis nu det var det der skulle til for at beskytte dem mod noget der er endnu farligere. Jeg tænker ikke det er det der med de der bivirkninger, altså hvis det var det der skulle til, var det da det man gjorde. Men altså hvis de er syge i to dage for at de var beskyttet. Men det

synes jeg ikke. Ikke ud fra det du har sagt.

Nej

Ud fra det jeg har sagt, ville du så være bekymret for bivirkninger til vaccinen? Øhmm, næ. Men der er jo de der bivirkninger. Så jeg tænker hvis sygdommen ikke er så farlig så behøver, hvorfor skulle man så gøre det altså,

Hvad hvis det var en del af børnevaccinationsprogrammet? Så ville jeg, fordi jeg ser det som en samlet pakke uden at tage stilling til den enkelte vaccine.

Hvis du så skulle overveje eller stod i sådan en overvejelse om at vaccinere eller ikke-vaccinere har prisen på vaccinen så en betydning? Nej overhovedet ikke.

Nej Man ville gøre det der var godt for børnene tænker jeg. Så er det ligegyldigt om, altså, det er selvfølgelig relativt, hvis det var mega dyrt, så ville jeg nok overveje det, men...

Øhm, travlhed i hverdage og arbejde, ville det have nogen betydning for om du ville vælge at vaccinere dine børn? Nej, hvis det var det jeg synes var bedst, så ville jeg tage tid til det.

Ja

Tænker du at en sygdom er bedre for et barn end en vaccine? For barnets helbred? Det ved jeg ikke. Jeg tænker at ved begge dele, der får man sygdommen ind i kroppen, så kroppen sådan ligesom kan bearbejde sygdommen med begge dele. Så det har jeg aldrig sådan tænkt over.

Mener du at immunforsvaret kan tage skade af en vaccine? Nej

Vi har prøvet på at ridse nogen ting op, der kunne betragtes som fordele for vaccine, Hmm Ved at vaccinere, kunne man så tænke at man kunne undgå en sygdomsperiode med svie og smerte, ville du kunne betragte det som en fordel ved en vaccine? Nej, ikke hvis sygdommen bare er sådan en almindelig sygdom. Altså, det gør ikke noget de bliver syge hvis de bliver raske igen, synes jeg ikke. Det er kun hvis det er nogen farlige sygdomme.

Hvis man ku undgå alvorlige senfølger fra komplikationer til en sygdom, kunne det tale for at lade børn vaccinere? Ja, det synes jeg.

Ja? Det begynder at blive nogen lidt mere alvorlige ting der kan ske ved at være syg, så synes jeg godt man ku begynde at overveje det.

Ja. Hvad kunne det være? Det kunne være at man ku... Hvad for nogen følger det ku være?

Mm

Det ved jeg ikke. (griner) jeg ved ikke hvad følger der kan være)

Det var mere hvis der var nogen der var listet op, så ku man måske se hvad for nogen man synes, og hvad for nogen man ikke synes.

Ja

Øhh, men der skal der helst ikke, altså jeg tænker, når det er en ufarlig sygdom, så er der vel ikke rigtig nogen senfølger?

Nej

Egentlig. Så de fleste senfølger, så begynder det at blive alvorligt.
Så senfølger ville være en mere alvorlig sygdom.

Øh, ku sådan noget som problemer med sygefravær og pasningsproblemer være et argument for dig for at vaccinere dit barn? Nej

Hvorfor ikke det? Fordi, øh, jeg tænker man gør det der er bedst for barnet, altså så er jeg ligeglad med om jeg skal være syg fra mit arbejde eller om der er nogen til at hente og observere dem.

Ok, ja, så det er ikke noget der vægter? Overhovedet ikke.

Helt spæde børn, de har en større risiko for at få et mere alvorligt forløb med skoldkopper, ku man argumentere for at vaccinere ældre søskende for at undgå at en kommende nyfødt søskende – Altså dengang jeg var gravid med den yngste, der øh overvejede vi, eller, der skulle jeg i hvert fald være sikker på om jeg selv havde haft sygdommen

Ja

Fordi ellers kunne jeg måske godt finde på selv at blive vaccineret. Eller, fordi det virker også som om der er en lidt større risiko, men det har jeg så haft.

Ja

Og så snakkede vi også om, fordi vi ikke rigtig vidste om han havde haft eller ikke havde haft det, var det lige oppe at vende, men vi valgte jo ikke at gøre det.

Ja

Vi valgte i hvert fald ikke at gøre det.

Vacciner generelt, der er en erfaring jeg har- det er **vores nabodreng der har fået sådan noget hvad hedder det, alu-allergi, eller sådan noget**. Han har fået sådan noget allergi mod selvpapir og sølv og alt sådan noget fordi han fik sådan noget knude et eller andet hvor han blev stukket. Og så har han fået sådan noget hvor han reagerer rigtig meget. Han kan ikke spise ketchup, og alt der har rørt ved sådan noget hvor der er sådan noget alu i, det kan han ikke tåle. Så der er jo alligevel også et eller andet i det der. Øh, så det blev jeg faktisk lidt overrasket over. **Det er jo i hvert fald en bivirkning man ikke har hørt om, sådan. Altså det er jo ikke det, nu ved jeg ikke om det lige er den her, eller det er jo ikke noget der er nogen der har sagt.**

Næ

Øhm, det ku jo godt være der også er nogen andre bivirkninger, som man ikke ved. Og det er mere sådan nogen. Det er jo ret omfangsrigt for ham resten af hans liv.

Ja

Han kan aldrig spise noget der har været i en foliebakke.

Nej

Og der er også noget med, han kan ikke spise, hvis han har været omme ved os er der nogen ting han har sagt han ikke kan spise. Der bliver jo mange ting for ham. Og de er også hoppet fra vaccineprogrammet, fordi han kan ikke tåle at få det der.

På grund at det med de bivirkninger? Ja. Så det vil da være... jeg synes heller ikke som om der bliver nævnt så mange bivirkninger. Jeg tænker der må være nogle flere.

Ja

Det ku være godt nok at vide.

Hvordan skulle de præsenteres? Nu du siger der bliver ikke nævnt så mange bivirkninger? Hvordan ville du tænke det var den bedste måde at informere om bivirkninger på?

Det ved jeg ikke. Altså faktisk, så får man jo faktisk slet ikke noget at vide. Man hører ingenting. **Nå. Hos lægen?** Så faktisk, så ku det være rart nok at få lidt mere at vide. Altså, man kan jo selv læse sig til det. Det der du læser op, det mindre jo lidt om når man får noget medicin. Så læser man på indpakningen. Men det får man jo faktisk ikke engang at vide nede ved lægen.

Nej

Man skal jo bare vaccineres, og så kommer man ind og får det der stik og så er det. Altså der er jo ikke nogen. De fortæller ingenting.

Nej

Hverken om det gode eller om det dårlige. Man får jo ikke vide om de gode ting eller om de dårlige ting. Man kommer jo bare ind og får det der stik.

Er det noget der bekymrer dig? Eller har bekymret dig? Næ. Jeg har egentlig ikke tænkt over det så meget. Men det ku da være rart.

Ja

Det behøvede ikke være mere end bare sådan en lab. Ligesom når man får noget medicin. Så kan der jo godt stå bivirkninger. Bare så man lige ved det.

Ja. Det er selvfølgelig noget at andet med medicin hvor man henter æsken og der står bivirkninger på.

Og jeg tænker hvis man så får en af bivirkningerne, så kunne det også være rart at vide hvad man skal holde øje med.

Ja

For det ved man jo faktisk heller ikke.

Altså hvis de begynder at hæve et eller andet eller gøre et eller andet. Altså, hvis der sker et eller andet, så ved man jo ikke. Det gør der jo ikke. Der følger ikke engang sådan en lille lab med.

Nej

Vær opmærksom på det der når du kommer hjem.

Så det ku have været fint at have givet noget information om?

Ja. Vaccinen, og så tilføje når børnene kom hjem. Hold lige øje med hvis temperaturen stiger eller det hæver rigtig meget eller...

Vidste I dengang, du sagde Elliot, han fik feber en dags tid efter en vaccine. Vidste i godt det kunne være vaccinen? Ja, jo det kan godt være det sagde de, det kan godt være han får lidt feber, det kan godt være de sagde det. Men ellers ikke.

Der tænker jeg også, selvom det er nogle sjældne bivirkninger, så burde de jo nævne det, så man ved, at hvis man er en af de få det sker ved, så kan reagere på det.

Ja

Hvis det så sker. For jeg tænker at jo hurtigere man reagerer, jo hurtigere kan man hjælpe på det.

Pernille

- a) **alder:** 40
- b) **Køn:** Kvinde
- c) **stilling:** psykolog
- d) **uddannelse:** psykolog

e) **civilstatus:** alene

f) **antal børn og alder:** En søn på 4,5 og en på vej.

Så kommer der nogen spørgsmål om skoldkopper. Dit barn, har han fulgt det danske vaccinationsprogram? Ja, det har han.

Ja, er det helt eller delvist? Det er helt.

Har du nogen bestemte overvejelser om det eller gjort dig nogen tanker om det? Øh, ja det, altså, **det synes jeg egentlig man bør. Både for vores egen skyld og for andres, sådan at det ikke breder sig igen, de sygdomme.**

Hvad er din erfaring med at få ham vaccineret? Det har jeg egentlig meget stille og fredeligt. Øh. Det er selvfølgelig ikke noget han synes er rart, men han har ikke været voldsomt syg af det. Der har måske været feber en enkelt gang, men ellers tror jeg ikke der har været noget.

Har han haft skoldkopper? Det vides ikke rigtigt.

Nej?

Øh, Jeg har ikke opdaget nogen, men han har gået i en børnehave, hvor alle havde undtagen ham.

Ok

Øh, så et eller andet sted har han nok haft det alligevel.

Ja, øhm, så er der en hel masse spørgsmål vi lige kan starte med at springe over, når han ikke har haft det endnu.

Øhhhm, Har du prøvet på sådan bevidst at få ham smittet med skoldkopper? Nej

Har du forsøgt at undgå at han skulle smittes med skoldkopper? Næ

Ved du at der findes en vaccine mod skoldkopper? Ja, det har jeg godt hørt om.

INFORMATION OM SKOLKOPPER

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

Ud fra den her meget hurtige information, så vil jeg gerne spørge om skoldkoppevaccinen. Uhm

Er det noget du ku overveje, øh, at lade dit eller dine kommende børn skoldkoppevaccinere? Ja, det er et godt spørgsmål. Jeg synes da der var nogle af de ting du fortalte, jeg ikke vidste. Altså i hvert fald det her med den komplikation med lillehjernen.

Uhm?

Ja, altså nu ved jeg ikke, er det noget midlertidigt eller er det noget varigt?

Det vil typisk være midlertidigt, altså sådan forbigående. Det er det. Ja. Øh. Jeg vil ikke afvise, jeg ku gøre det i hvert fald.

Øhm. Hvad ku du se som fordele ved at vaccinere dem? Jamen det var jo at de øhm, altså at de havde haft det tidligt. For så vidt jeg forstod, jo tidligere jo færre komplikationer vil der være?

Ja

Øhm, det er nok mest det.

Ja, øhm, nogen de kunne overveje, at det er træls, de går rundt og har feber, ville det være grund nok for dig til at overveje sådan en vaccine? Nej, det tror jeg ikke. Det har de alligevel, (Griner) så meget af alle mulige andre grunde

Ja

Altså det tror jeg ikke, der tænker jeg, **jeg har tænkt skoldkopper som sådan en almindelig børnesygdom, som den skal de have på et eller andet tidspunkt** og det er træls og det kræver en uge eller mere sygedage fra arbejde måske, så det er selvfølgelig langvarigt

Ja

Men det er ikke- **jeg har ikke tænkt det som sådan en alvorlig sygdom man skulle vaccinere imod.** Øhm. Men med de ting (griner) **men med de fakta du kom med der så- jeg ved ikke om det var nyfødte eller spædbørn du sagde, så ku man jo også godt overveje det.**

Var det ni uger eller ni måneder du sagde?

Ni måneder. Ja. (griner)

Øhm, nogen de har overvejet, det er jo så lidt sent for dig med termin her i morgen, men nogen har overvejet at vaccinere for at undgå at yngre søskende der bliver født- Uhm

Og så lade de ældre vaccine- ku det være noget der ku få dig til at overveje at vaccinere? Hmm, øhhh, ja, at vaccinere den store for ikke at smitte den lille?

Ja

Ja, det ku det godt.

Så er der andre, de har rigtig svært ved at få passet syge børn, er det så noget der ku være med i dine overvejelser om at lade dine børn vaccinere? Sådan, pasningsproblemer? Øhhh, ikke sådan som tingene er nu og her. Jeg øh, ikke som den eneste drivkraft. Det er det i hvert ikke nu. Det er mere det her med smitte af den lille og hvad der eller kan komme ud af sygdommen tror jeg.

Ja.

Hvis det var en del af børnevaccinationsprogrammet, tror du så, du ville sige ja tak til den? **Ja, ja, det tror jeg egentlig jeg ville. Fordi så øh, det er jo egentlig lidt underligt.** Men øhm. Det tror, det ville jeg da. Altså så ville jeg sige ja sammen med de andre-

Ja

-sygdomme. Øh. Der tænker man jo nok også at hvis det bliver en del af børnevaccinationsprogrammet, så er det fordi det er nødvendigt nok.

Ja

Så, øh...

Vi har sådan prøvet at liste nogen ting op som nogen mennesker ville kunne tænke ville kunne være en ulempe ved en vaccine. Uhm

Hvor nogen de ville kunne være bekymrede for bivirkningerne til vaccinen. Uhm

Ville du, hvis dine børn skulle vaccineres, være bekymret for bivirkningerne til vaccinen? Ja, du nævnte da i hvert fald en som ikke var så rar, men det var jo ikke så udbredt. Ja, altså det er jeg da altid. Øhm-øhm- så jeg ville jo overveje det meget grundigt (griner) øhm... men ikke sådan det der med bare lige ved indstiksstedet og sådan noget kortvarigt, det er mere om det kunne komme

noget langvarigt ud af det. Altså det ville der ku komme ved selve sygdommen og ved vaccinationen.

Ja

Så jeg ville jo nok sådan lige snakke det godt igennem med min læge også tror jeg.

Ja, øh, prisen, ville det have nogen betydning for dig ved sådan en vaccine om det var noget man selv skulle betale eller om det var en man kunne få gratis hvis man selv henvendte sig? Øhm, Altså hvis jeg virkelig var motiveret for at de skulle vaccineres så ville det ikke være det der holdt mig tilbage.

Nej

Øhm.. Nogen folk de har drøn travlt med familie med hverdag med små børn og arbejde og så videre. Sådan noget som travlhed, har det indflydelse på om du ville vælge vacciner til eller fra? Hmmm, nej.

Nej

Nej

Nogen mennesker de tænker at sygdommen er god for helbredet. Uhm

Er det sådan en tanke du har gjort eller kunne have gjort? Ja, altså det synes jeg egentlig ikke rigtig jeg ved nok om. Sådan en tanke har jeg jo også, at det virker naturligt at man skal have de der sygdomme. Øh, men måske, altså det jeg tænkte på før da jeg sagde at det er sådan nogen sygdomme de skal have,

Ja

-men jeg ved jo faktisk ikke rigtig noget om, om det er sundere at have den end at få vaccinen.

Nej

Såå, så det ved jeg ikke, det ville jeg jo prøve at søge noget mere viden om inden jeg gjorde det.

Så er der mange, de er bekymrede for om vaccinen kunne være farlig for immunforsvaret...Uhm

Er det noget, nogen tanker eller overvejelser du kunne haft?Jamen det er noget jeg tænker da hænger lidt sammen med det andet. Altså, hvis sygdommen er bedre end vaccinen så skulle det være fordi den opbyggede immunforsvaret på en eller anden måde. Det er jo ikke noget jeg har nogen viden om at det, at selve immunforsvaret ville tage skade af at få vaccinen. Det har jeg egentlig ikke. Det er egentlig ikke en tanke jeg har haft. Nej.

Nej

Morten

- a) **alder:** 35 år
- b) **Køn:** Mand
- c) **stilling:** IT projektleder
- d) **uddannelse:** cand. IT informationsvidenskab
- e) **civilstatus:** gift
- f) **ægtefælles beskæftigelse:** produkt og salgsansvarlig i bestseller.
- g) **børn og alder:** to børn på næsten tre og syv-otte måneder.

Følger dine børn det danske vaccinationsprogram? Ja, det gør de.

Ja, er det helt eller delvist? Det er helt.

Ja. Hvorfor gør de det? Ja, det er fordi jeg synes det er det rigtige at gøre. (griner)

Det er ikke noget i sådan har snakket om eller diskuteret? Eller overvejet? Ikke sådan synderligt, næ.

Øhm, Har du nogen erfaringer, eller hvad er dine erfaringer med børn der bliver vaccineret?

Øhm, jamen ikke udover, at vi selv er blevet vaccineret da vi var børn. Så ikke noget sådan...

Du har ikke gjort dig nogen tanker om du har haft nogle gode eller dårlige erfaringer med dine egne børns vacciner?

Nej, det synes jeg egentlig gik overraskende nemt, altså, øh, nu kan jeg dårligt huske hvornår de får hvilket, men der har ikke rigtig været nogen ting lige jeg ku huske, hverken samme dag eller efterfølgende.

Har dine børn haft skoldkopper? Nej, ikke nogen af dem endnu.

Nej? Har du nogen erfaring med skoldkopper af nogen art? Øhhh, ikke noget der sådan lige slår mig. Jeg mener selv jeg har haft skoldkopper. Men der er noget med... Jeg kan ikke huske hvornår jeg selv har haft det. Det er ikke noget der sådan har printet sig ind heller.

Nej, men du ved at du selv har haft det? Øhhh

Eller hvad? Det er jeg ret sikker på jeg har. Men nu bliver helt i tvivl. Det er jeg faktisk lidt i tvivl om.

Ja. Men fint. Øhmm. Har du forsøgt at få dine børn smittet med skoldkopper bevidst? Nej, vi overvejede det lidt med Clara Sofia (ældste datter, knap 3 år) men det var lige da vi havde fået Vincent (yngste søn, 7-8 måneder) , så det syntes vi det var lidt en dårlig ide. Hvis hun så ku trække det hjem til ham og han var så lille og sådan noget.

Ja, hvorfor overvejede I at få hende vaccineret? Uhhm, jamen sådan lidt at sådan samme tankegang som vaccine, at så var det ovre på en eller anden måde.

Ja?

Det har sådan været kongstankerne.

Har du forsøgt at undgå at få dine børn smittet med skoldkopper? Uhhhm, ja altså, jeg har i hvert fald tænkt over det jævnfør at, at øh, at Vincent er så lille. Så været lidt obs på, fx at Natasha skulle op og passe en anden pige fx at hun så ikke havde skoldkopper fordi så mener jeg ikke det er så godt når de er sådan helt små.

Øhh, ved du at der findes en vaccine mod skoldkopper? Det mener jeg nemlig jeg har læst om at der nemlig gør. Og at et eller andet med at den burde måske være en del af programmet.

Ja?

Men jeg har ikke lige set mere end bare sådan lige overskrift.

Nej?

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

Ud fra de her meget hurtige informationer om skoldkopper og vaccinen, så er der lige nogen spørgsmål om skoldkoppevaccinen.

Kunne du overveje at få dine børn vaccineret mod skoldkopper? Uhhhhm, ja, (griner)

Sådan lige hørt om alle de ting der.

Hvorfor? Jamen, hvis altså, ikke noget jeg sådan selv har undersøgt, men mere sådan fordi at det har man hørt og det har ens mor sagt, at det er godt, at de får noget skoldkopper, så hvis nu at der gik flere år og de stadig ikke havde fået skoldkopper om en to tre år, så ku man godt overveje at det ku være på tide, at de fik skoldkopper og få dem vaccineret imod det tænker jeg.

Ja, øhm,

Vi har forsøgt at overveje, kunne der være nogen fordele ved det. Uhm,

Øh, ville du kunne overveje en vaccine for at undgå den smerte og gene der er for børnene ved at være syge med skoldkopper mens de er små? Øhm, ja, ja det er rigtig nok, men jævnfør at, at det jo som regel er mildere mens de er små, så, så tænker jeg at det vil være. Men jo, det er j rigtig nok, det er selvfølgelig rigtig nok, det er jo også et vallidt argument i sig selv, faktisk.

Øhm, der er nogen, de vil synes at det er svært at få passet børn når de bliver syge. Hmm, ja

Øh, ville det være med som værende en overvejelse du kunne tage med, eller er det mindre relevant? Ja, det, nu har vi været sådan rimelig forskånet for det. Øhm, det har egentlig ikke fyldt så meget hjemme ved os.

Nej

Det der passen syge børn forløb noget. Endnu. (griner) Det kan nå at komme.

Sådan noget som yngre søskende og undgå at de bliver smittet, altså yngre ufødte søskende, kunne det være et argument for dig for at lade en ældre søskende vaccinere? Ja, det ville det. Nu må man så sige, nu er vi så næsten ovre det, så nu er det sådan lidt sent, men det er helt sikkert, hvis det lí som var højaktuelt for et halvt år siden, så var det noget vi ku grundigt overveje.

Hvis nu den var en del af børnevaccinationsprogrammet, ville du så sige ja tak til den? Ja, det tænker jeg helt sikkert.

Ja. Hvis nu du selv skulle betale, ville det så være det der kunne være afgørende for om dine børn skulle vaccineres eller ej? Hmmm, det ville helt sikkert også have en betydning, så er det så sådan lidt mere aktivt tilvalg, men det er også ligeså meget i den forbindelse, at **jeg har en eller anden, måske naiv, men alligevel, tro på at, øh, at sundhedsvæsenet laver nogen vurderinger, selvfølgelig også økonomiske, men alligevel nogen vurderinger ud fra hvad der bør/bør-ikke være indeholdt i standardprogrammet at øh, så selvfølgelig økonomien, at jeg forestiller mig, at der er en bevægegrund for ikke at have den. Som en del af standard programmet.**

Hmm, der er rigtig mange, de tænker at en ulempe ved sådan en vaccine kunne være at det som regel er en godartet sygdom med et godt forløb. Prøv lige at sig det igen.

Altså hvis man sådan skulle veje fordele og ulemper ved denne her vaccine, så er der nogen, de kunne tænke, at en ulempe ved en vaccine er, at sygdommen har et helt mildt forløb og er godartet.

Ville det være et argument for dig, at man skal ikke vaccinere mod en for det meste godartet sygdom? Nå ja, ok ja. Hmmm, det synes jeg er svært. Er vaccinen jo ikke netop en lille del af sygdommen? Er det ikke det vacciner er?

Ja, ja

Så det synes jeg, altså. Jeg har dårligt ved at. Det er jo det vaccinen gør ved kroppen, det er jo det vaccinen gør ved kroppen.

Ja, ja.

Øhhh, altså øh, jeg synes ikke der er sådan der er nogen stor værdi i sig selv i at børn de bliver syge.

Nej

Og øhhh, Så nej det, det vil jeg sige. Det er ikke et argument for.

Der er også nogen der tror at det der med at sygdommen er bedre for børnene. Men det har du næsten... Ja. Det har jeg lidt svært ved at se hvis jeg skal være helt ærlig. Altså. Sådan som jeg har forstået vacciner, så er det jo netop koncentreret meget meget meget afpasset sygdomsforløb kan man sige.

Ja

Så det har jeg lidt svært ved at se, at det sku have noget positivt i sig selv.

Der er også nogen, de tænker at immunforsvaret det kan tage skade af en vaccine. Er det noget du har.... Hmmm...

Hørt om? Nej, det synes jeg ikke jeg har hørt om. Øhm, nu er det også sådan næsten... Næsten sådan en anti – antivaccine (griner) Altså der er meget op lige i tiden det

Ja

At dem der, der ikke tror på vaccine ligesom, nok med gode grunde, er et lidt forfulgt folkefærd.

Ja

Øhhh, ku risikoen for sådan alvorlige senfølger, senkomplikationer kunne det være et argument for dig for at lade dine børn vaccinere? Ja helt sikkert. For det er det jeg mener med at hvis der går, ja, det ved jeg ikke, der går to eller fem år eller jeg ved ikke hvor lang tid, men hvis nu der går lang tid hvor de ikke har fået skoldkopper, så vil jeg da helt sikkert tænke at ok, hvad er alternativet her, fordi at, med det statistik der, så på et eller andet tidspunkt så får de det.

Ja

Og man kan sige, statistisk set, så er det jo værre hvis de får det fx som teenagere.

Ja

Så det tænker jeg det ville det godt måske, så få det klaret (mumler)

Mikkel

- a) **alder:** 40 år
- b) **køn:** Mand
- c) **stilling:** gymnasielærer
- d) **uddannelse:** cand. mag med historie som hovedfag og matematik og fysik som hovedfag
- e) **civilstatus:** gift
- f) **partners stilling:** familieforvalter i Horsens kommune
- g) **antal børn og alder** 2 børn på 7 og 4 og en på vej.

Følger du det danske, eller dine børn, følger de det danske vaccinationsprogram Ja, det gør de.
Er det sådan helt eller delvist? Det er helt.

Hvorfor gør det det? Øhm, jamen det gør de jo fordi vi, hvad skal man sige, **vi er autoritetstro, forstået på den måde, at hvis der er nogen sundhedsmyndigheder som siger det skal gøres, så tror vi på at det har de tænkt godt igennem og så retter vi os efter hvad nogen med autoritet på området, viden på området øh, foreskriver, er det fornuftige at gøre.**

Ja

Har du selv nogen personlige erfaringer med vaccination af børn? Altså jeg har jo været tilstede ved et par stykker af dem.

Ja

Øhm, og har jo også oplevet at de kan blive lidt sløje efterfølgende. Men udover det nej, så vil jeg ikke sige at jeg har nogen sådan personlige erfaringer.

Nej. Har du nogen erfaring med skoldkopper? Øhh, ja det har vi, begge vores børn haft. Sådan almindelige forløb. Er mit indtryk.

Ja, øhm. Hvordan øh, hvordan oplevede du det? Jamen det oplevede jeg sådan meget stille og roligt. Det er selvfølgelig voldsomt at se sådan et barn der har prikker over det hele. Altså. **Det er jo helt normalt og noget som alle børn i virkeligheden helst skal igennem så på den måde var det jo bare ok**, at nu får vi det overstået og så var det det, altså...

Ja. Kan du huske hvor gamle de var? Ja det kan jeg godt. De fik det sådan i umiddelbar forlængelse af hinanden. Og da har Liva (ældste datter) været, det var lige da vi var flyttet, så hun har været 3,5 cirka. Knap 3,5 og Asta (yngste datter) har så været 7 måneder eller noget i den stil.

Yes. Kan du huske hvor lang tid det varede? Jaa, en uges tid ca, med hver af dem, noget i den stil. Jeg kan ikke huske det præcis, men altså, deromkring. Fra de første knopper sådan viste sig og til vi tænkte, nu er de sådan helt igennem det, nu er.. Vil jeg tro en uges tid, måske lidt længere.

Ja, øhh, havde de læge? Hmmm, mnjaa, jeg tror vi ringede med Asta fordi hun fik rigtig mange så det var for at høre, hvordan var det noget man skulle være opmærksom på sådan. Jeg tror ikke vi havde hende inde til en konsultation.

Nej

Men jeg mener vi ringede derind.

Ja.

Hvor syge synes du de var? **Ikke specielt syge.**

Nej

Altså det er jo nogen år siden, jo ikk, hvad er det fire år siden, og noget af det jeg kan huske, var at **de virkede ikke specielt plaget af de der knopper der, på trods af at, specielt Asta havde rigtig mange, så det der med at de kløede så meget, det syntes jeg ikke at vi oplevede i nogen synderlig grad.** Men de havde vel et døgn hver hvor de var syge, sådan sengeliggende og med feber og sådan noget. Som jeg lige husker det.

Som du lige husker det. Ja.

Øh blev de passet? Ja, det gjorde de. Øhm, det var faktisk, hvordan var det nu, jeg tror faktisk Helle og jeg var på Northside festival. Det var sådan op til sommeren der.

Ok, ja Så jeg mener hendes mor var der og passe, hvor den ene hun var syg. Det har nok været

Liva der var syg på det tidspunkt, så blev Asta det så efterfølgende.

Ja

Var det svært at få det arrangeret? Pasning? Næ, nej det var det ikke. **Det var nemt nok.**

Ja, der var nogle bedstemødre der gerne ville? Ja

Påvirkede det jeres arbejdssituation? Ja, ja mon ikke vi har haft en sygedag der. Eller barns første sygedag der. Sådan noget i den stil.

Men hvis Asta har været syv måneder, så kan det være Helle har været på barsel?

Nå ja, det er rigtigt. Og det var noget med at hun var lige begyndt at arbejde i Viborg der.

Ja ok.

I juni måned. Øhm... Ja det er jeg faktisk ikke helt sikker på og muligvis gik det faktisk ind efter jeg havde fået sommerferie.

Ja

Det er jeg faktisk ikke helt sikker på.

Det er svært at huske. Ja, ja det er virkelig svært at huske.

Ja. Øhm, Kan I huske sådan om der så var problemer med at de så kom tilbage i institution igen? Det var der ikke.

Nej

Og det var så også i forbindelse, så fordi at sommerferien var faktisk gået i gang da vi var igennem det der. Så der var ikke noget med hvornår vi ville have dem tilbage i institution igen. Sådan husker jeg det ikke. Overhovedet, i hvert fald.

Nej

Og det var så en konsekvens af tidspunktet på året da sygdomsforløbet det udspillede sig.

Ja, og nu er det jo lang tid siden, kan du huske hvor lang tid der gik hvor de ikke kunne komme i institution?

Eller om det sådan... Nej, det kan jeg ikke.

Nej

Og som du siger, jeg tror det var noget med, Helle kørte nok til Viborg en gang om ugen eller sådan noget i den stil. Hun startede sådan ligeså stille op. Så **jeg husker det ikke som om at, at der i virkeligheden var nogen særlige problemer i forbindelse med det der med institutionen.**

Nej

(griner)

Øhm, har du bevidst prøvet at få dine børn smittet med skoldkopper?

Nej, nej det har jeg ikke.

Har du sådan, kan du huske situationer hvor du sådan har tænkt at nu skulle du undgå at få dem smittet? Med skoldkopper? Nej

Ved du at der findes en vaccine mod skoldkopper? Nej, det vidste jeg ikke.

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

Ud fra det her, de her meget hurtige facts om skoldkopper og vaccine Hmmm

Ku du så overveje at lade dine børn vaccinere mod skoldkopper, hvis de ikke havde haft det?

Ja, hvis de ikke havde haft det når de nåede op i en alder hvor det begyndte at blive problematisk når de fik det,

Ja

Ja så ku jeg godt, ja

Øhmm Hvad kan du se af fordele ved det? Altså den indlysende fordel er jo så vidt jeg kan se, at så er de beskyttet. **Så er de beskyttet mod det der potentielt kan blive en alvorlig sygdom ikk.** Hvis de får den når de kommer lidt op i alderen.

Ja

Og fx, som de, sådan ligesom i en graviditet hvor det så kan være ganske problematisk, det er jo sådan noget man gerne ville undgå. Så det tænker jeg er den indlysende fordel.

Ku der være nogen ulemper ved det? Jamen altså det er da en ulempe at det er en økonomisk udgift.

Ja

Øh, altså selvom den er beskeden, så er det da trods alt noget man skal overveje. Det er da også en ulempe at der er nogen, altså hvad hedder det, er der er nogen risiko for nogen bivirkninger. Ikke.

Ja

Selvom de var små, så var der noget **hjernebetændelse eller sådan noget, selvom det var få, så var det da en åbenlys ulempe og jeg vil da også sige at hvis der var en risiko for at udvikle helvedesild så er det da også en ulempe.**

Ja, øhm, Men det der med, om man skulle betale for det eller ej, hvis det var en del af børnevaccinationsprogrammet og det var gratis, ville du så være mere tilbøjelig til at lade dem vaccinere?

Jaa, alt andet lige da.

Ja

Øhm, altså ikke fordi det betyder det store, men det er da også en overvejelse kan man sige

Ja

Bruge de sytten hundrede kroner pr barn.

Der er nogen der har svært ved at få passet deres barn i forbindelse med sygdom. Sådan noget som pasningsbesvær og pasningsproblemer, ville det få jer til at overveje det at vaccinere børnene og undgå de der pasningsproblemer? Det ville da også være en lille faktor. Det er jo sådan. Der er nogen pros og nogen cons og det (griner) så gør man det op og så alt andet lige så ville det da være rart at undgå sådan en uge pr mand, ikke, så jo. Men det ville ikke vægte ret meget vil jeg sige.

Nej

Det kan jo være alvorligt for nyfødte. Ville sådan noget som risiko for smitte af en ikke født eller nyfødt søskende ville det gøre at I kunne overveje vaccine af børnene? Det er sjovt, for jeg troede, jeg troede at man så mere eller mindre havde forældrerens antistoffer? Jeg ved ikke hvor

jeg har det fra. Det er måske bare en skrøne. At små børn hvis forældre har haft skoldkopper. Det er sådan noget man hører i hvert fald, at så de man ikke få det.

Hvis man ammer, så kan man få sin mors antistoffer Ja nemlig, ja

Som så er der det første halve år Ja, ok, ja

Halve års tid eller hvor lang tid man nu ammer. Det vil sige at hvis forældrene har haft det, altså moren har haft det og ammer barnet, så er risikoen altså meget meget lille eller nærmest lig nul, ikk. Og vil det så også gælde hvis man var blevet vaccineret i stedet for? Så havde man vil også udviklet antistoffer vel?

Jamen det må man jo ha, det går jeg ud fra, men uden at jeg har læst om det mere præcist.

Ja for det ku i virkeligheden være et argument mod vaccine, hvis det viste sig, at man faktisk ikke, med de antistoffer man har udviklet der, ku sådan, ku hjælpe barnet via amningen.

Helt sikkert

Altså Asta var ikke mere end 7 måneder da hun var igennem sådan et forløb, og det var ikke fordi hun var specielt syg. Hun havde mega mange knopper, men det var ikke fordi hun var specielt generet af det.

Nogen folk mener at sygdom er bedre for børn end vacciner er, er det noget du har tænkt, eller tænker? Det har jeg ingen holdning til.

Jeg stoler på hvad lægevidenskaben måtte have sagt i stedet for hvad der står på en eller anden wikipidia side for paranoide mennesker.

Nogen tænker også at immunforsvaret kan tage skade af vacciner? Igen- det har jeg ingen personlig holdning til. Det vil selvfølgelig være meningsløst hvis jeg sådan sad og klogede mig på det. **Jeg synes jo det er et kæmpe samfundsproblem at nogen fravælger vacciner.**

Ja

Der synes jeg virkelig man sådan massivt bør sætte ind med information og nærmest tvang er måske lidt voldsomt ikke, men altså, altså nu snakker man om at mæslinger fx ku være på retur.

Gitte

- a) **alder:** 35 år
- b) **Køn:** Kvinde
- c) **stilling:** pædagog
- d) **uddannelse:** pædagog
- e) **civilstatus:** gift
- f) **ægtefælles stilling:** psykolog
- g) **antal børn og alder:** to børn på snart 3 og 4 år

Følger du det danske vaccinationsprogram? Altså, om, i forhold til mine børn?

Ja, i forhold til dine børn. Øhh, nej, det gør jeg ikke.

Nej, er det sådan slet ikke, eller noget af det? Altså som det er lige nu, så er det slet ikke, men noget af det vi overvejer at få i hvert fald den MFR vaccinen.

Ja?

Øhh, ja, og jeg vil sige det er sådan, det er sådan et spørgsmål vi sådan jævnligt har op at vende.

Ja?

Og jeg synes det er et helt vildt svært spørgsmål.

Ja, hvorfor?

Og jeg synes. Jamen jeg tror jeg synes at øhm, at jeg har sådan, jeg har sådan lidt en følelse af at det er meget pro-vaccine man får fortalt om i forhold til hvis man går til sin læge eller i forhold til sundhedsvæsenet. Øh, og jeg tænker jeg sku. Jeg ku sådan helt vildt godt tænke mig at få et nuanceret billede af det, der er bivirkninger. Hvad er det der er lavet af undersøgelser på det område os.

Mm?

Øh, ja, det brugt vi enormt lang tid ved vores første barn på at undersøge det selv og udenlandske undersøgelser og var i kontakt med en dansk forsker i Afrika som, ja, vi havde mailkorrespondance med i forhold til han var ved at lave nogle forsøg i Afrika i forhold til den der MFR vaccine i hvert fald.

Mm

Så. Og det brugte vi helt vildt lang tid på og jeg syntes vi fandt både nogen fordele og nogen ulemper, men ku egentlig helt vildt godt have tænkt os at det var noget der også var åbent. Altså noget vi ikke sådan sku ud og lave det der selv-studie. For jeg tror, det gør lidt for mig at, jeg kommer til at blive lidt, sådan lidt mistroisk, eller lidt mere forsvars-øh- jeg kommer lidt i forsvarsposition når jeg kun hører. Jeg kommer til at høre det sådan lidt propaganda.

Ja? Som om der er nogen der vil prakke dig noget på eller pådutte dig noget? Ja- "Du skal det her", og når der har været rigtig mange kampagner i forhold til det og meget fokus på det og jeg tager det faktisk ret alvorligt og det er noget jeg overvejer meget, øh, men jeg, jeg synes bare at for mig så kunne jeg ønske mig at der var en mere nuanceret debat. For jeg synes jeg har oplevelsen af at, så har det måske været i Go Aften Danmark, kan jeg huske engang, fx jeg så, ok så havde de hevet en eller anden, ja, en eller anden overlæge der havde rigtig god ekspertise til at snakke for vaccinerne og den de så havde inde som ligesom var mod-debattøren, det var en eller anden hippie-mor..

Ok

Som ingen uddannelsesmæssig baggrund havde for at udtale sig. Og det synes jeg sådan lidt. Det blev en skæv debat så. For jeg tænkte, jeg ved der findes også læger, som også har nogle negative ting at sige omkring, i hvert fald er åbne omkring om der er nogen bivirkninger eller der er nogen ting som man også skal have med. Og det synes jeg, får mig som tvivler, der kan man sige, der ville jeg ønske, at man egentlig blev mødt som ligeværdig og ikke set på som sådan en hippie-mor. Altså, det er jo dem der er imod vaccinerne, det er jo også sådan nogen der har nogle lidt alternative tanker.

Ja?

Altså, jeg kunne godt tænke mig, ja, jeg kunne godt tænke mig at det blev anerkendt lidt mere som, ja, jeg ville gerne have nogle sundhedsfaglige vinkler både for og imod og så tage stilling derudfra.

Ja

Ja, øhm, så på den måde kan jeg godt lige i forhold til det der, at det faktisk er et svært område, for når man ikke bare er fuldstændig overbevist om at det er det rigtige at gøre.

Så det ville have været et nemmere valg hvis der havde været mere oplysning om de mulige dårlige ting- Helt sikkert
-der ku være ved en vaccine? Helt sikkert.

Og det ville give dig mere tendens til at vaccinere dine børn, hvis du havde været informeret

grundigere om, jamen, risiko-

Ja det tror jeg faktisk jeg ville.

-bivirkninger er sådan og sådan og sådan? Men fordele er det og det og det?

Det tror jeg faktisk.

Ja?

Og det er jeg egentlig også bevidst om at det er en mekanisme, der sker i mig, det der at jeg kan også komme til at, så kan jeg måske gå mere over i den anden grøft.

Ja?

Fordi, så tænker jeg netop, **jamen hvad er det, hvad er det vi ikke får at vide her? Hvad er det de skjuler?**

Ja

Fordi jeg kommer til at føle det bliver sådan lidt fordækt. Øhm,

Har folk været sure på jer over det? Altså, jeg tror, jeg føler det sådan generelt at der er sådan en, altså **der er jo sådan en generel modstand mod folk der ikke vaccinerer deres børn,** øh, og jeg kan også for mig så er det sådan noget. Jeg syntes det var nemmere ved Bastian (ældste) Det er blevet sværere og sværere med tiden, fordi der har været så meget fokus på det og så meget-

Ok

-fokus på de negative ting omkring det at **man kan godt føle man bliver puttet lidt i sådan en bås som værende enormt uansvarlig forældre.**

Ok

Øh, ja, så for mig er det blevet sådan at jeg tænker, det er ikke noget jeg har lyst til at debattere offentligt faktisk.

Nej?

Det er ikke noget jeg har lyst til at snakke med mine kollegaer om, fordi jeg føler at hvis jeg skal det så skal jeg nærmest i gang med det der, som sagt, ok det er ved at være, hvad 5 år siden vi lavede det der selvstudie-agtig, hvor på det tidspunkt så synes jeg, så følte jeg også at ok der havde jeg faktisk også nogen gangbare argumenter. Og jeg kan ikke huske alle de der forskellige tal og ting og sager om egentlig var med i vores overvejelser på det tidspunkt, så jeg vil føle lidt, at det er i hvert fald et område jeg skal føle mig enormt opdateret på. Og det er også det, der faktisk er med til at gøre mig, at jeg overvejer enormt meget nu at få mine børn vaccineret, fordi på en måde føler jeg også – **hvis jeg påtager mig for om mine børn de skal vaccineres eller ej, fordi jeg ikke vil følge sundhedsstyrelsens anbefalinger sådan helt blåøjet, så tænker jeg, jamen så har jeg måske også et ansvar for at holde mig opdateret for, altså, så jeg ligesom kan blive ved med at begrunde det argument.** For der kan jo også komme ny forskning der viser nogen andet. Altså, det kan jeg jo ikke bare sige; jamen jeg læste for 5 år siden noget der gør, at jeg ikke vaccinerede mine børn. Øh, nå ja, men så bliver jeg måske nødt til at holde mig opdateret selv og det får jeg ikke gjort.

Nej

Så det tror jeg på den måde kan jeg godt side tilbage med en eller anden, lige nu, altså en eller anden dårlig samvittighed i forhold til det. Eller i hvert fald føle at enten så skal jeg påtage mig det ansvar, så skal jeg virkelig også, altså, læse om det og være opdateret på området, eller også skal jeg overgive mig til (griner) og sige ok, der sidder virkelig nogen der, der selvfølgelig er opdaterede på området.

Ja

Det er sådan en igangværende konflikt, øh, får både mig og min mand.

Ja

Hvis man kan sige det sådan.

Mm

Øh, hvad er dine erfaringer med vaccination af børn? Hvis du har nogen erfaringer? Om du har hørt om nogen, eller din egne har fået nogen vacciner? Nej, de har ikke fået nogen vacciner. Jeg er selv øh, faktisk ikke vaccineret, øh, altså. Mig og min mand kommer jo fra familier som faktisk ikke er vaccineret.

Ok

Min søsters børn er ikke vaccineret og min mands søstres børn er ikke vaccineret, så i vores familie har der jo selvfølgelig været en kultur omkring at det er faktisk et valg man godt kan træffe. Ikke at vaccinere sine børn.

Ja

Øhm, så det har jo selvfølgelig været med til at gøre det nemmere at træffe det valg tror jeg. Øhm, nej det ved jeg ikke. Jo, jeg har da hørt om nogen, men altså ikke noget, det ved jeg ikke, ikke noget man sådan rigtig kan bruge til noget.

Sådan helt personligt?

Nej.

Øhm, hvad er dine egne erfaringer med skoldkopper? Hvis du har nogen erfaringer med skoldkopper? Jamen øh, Bastian, vores søn der på 4 år, han har haft skoldkopper. **Det var... det husker jeg ikke som noget dramatisk.** Men han fik det også som ret ung, eller ung, han var spæd stadigvæk. jeg ammede ham stadigvæk

Ja

Så han, altså han var syg og han havde feber og han havde mange skoldkopper. **Men jeg kan huske jeg tænkte, det er fedt, jeg har barsel, så tag den tid det nu tog, det var ikke noget med at man skulle skynde sig tilbage på arbejde eller noget.** Han ammede, øh, så hele det der sådan øh, madaspekt, det var også... Han fik den væske og det mad han skulle. Det er altid lidt nemmere når det er på den måde. **Så det var meget sådan egentlig smertefrit.**

Ja

Ja

Kan du huske hvor lang tid varede det? Altså, jeg vil sige mellem en uge og 14 dage. Men det kommer lidt an på om man tænker fra den dag det startede og til det var væk, det husker jeg som om det var en 14 dages periode, men hvor han måske egentlig var syg i en uge

Ja

Sådan husker jeg det

Øhm, det har du måske sagt lige før, men hvor syg synes du han var? **Ej, jeg synes ikk, altså han var ikke, det var ikke på noget tidspunkt, vi var bekymrede for om han var for syg.** Det var indenfor, jeg tror heller ikke, han havde ikke over 40, han havde høj feber og han havde 39 og måske 39 et eller andet men han var ikke oppe på de 40. Det var han ikke. Øh, så altså det var mere det der med at det tog... det var mange dage hvor han havde feber.

Hvad med din datter, har hun haft skoldkopper? Det tror jeg faktisk ikke.

Nej

Øhm, jeg kan heller ikke selv huske om min egen sygdomsperiode, skoldkoppe- periode.

Nej

Og du har jo så svaret, at det var ikke svært at få dem passet, du var på barsel med ham på det tidspunkt- Mm

-så det gav sig selv ja

så jeg går også ud fra, at det var ikke svært det arrangement, at det var dig, der var den, der passede ham? Nej, slet ikke.

Og det har ikke påvirket din eller din mands arbejdssituation at han havde skoldkopper? Nej

Øhm, det var vel ikke i forbindelse med institution på det tidspunkt? Nej, han var ikke i dagpleje endnu.

Nej

Øhm, der er nogen, de har bevidst prøvet at få deres børn smittet med skoldkopper. Mm

Har du prøvet at få dine børn smittet med skoldkopper? Nej

Nej. Har du forsøgt at undgå at få dem smittet med skoldkopper? Nej, det har jeg heller ikke.

Nej

Øhm, ved du at man kan vaccinere mod skoldkopper? Hm, nej, det vidste jeg ikke.

INFORMATION OM SKOLDKOPPER INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

Kunne du overveje at lade dine børn vaccinere mod skoldkopper? Ikke umiddelbart, nej.

Nej

Det tænker jeg ikke.

Nej. Er det noget du vil uddybe? amen altså, jeg tror, for mig det der, altså det er selvfølgelig også, jeg tænker sådan skoldkopper, det er sådan en øh... man har jo selvfølgelig selv oplevet forløbet være ukompliceret, ikke, og så tænker jeg lidt den der med at man påfører vaccinen og der også er bivirkninger og det er også alvorlige bivirkninger, øhm, og risikoen er så forholdsvis lille for at man sådan får alvorlige påvirkninger...

Mm

Øh, jeg kan godt se, at hvis nu jeg var gravid og ikke havde haft skoldkopper og vidste at det kunne påføre mit foster skade, så tænker jeg, så kunne jeg godt overveje om det ville give mening for mig at blive vaccineret. Men jeg tænker ikke, at jeg ville vaccinere mine børn mod skoldkopper ud fra den viden, jeg har om det nu.

Nej

Nej, det gør jeg ikke. Også, jeg synes netop det der med, at **der er jo nogen risiko, man ikke kender til.** Både det der med at det er en ny vaccine. **Fordi man vælger jo også at forske om nogen ting, ikke, men hvad så med det der ikke bliver forsket i?**

Mm

Det kender man jo ikke, altså, det kan godt være man får indkredset nogen bivirkninger, men man ved jo ikke, med det der ikke bliver forsket i.

Ja

Den der sådan øh, uvished omkring hvad det egentlig er man påfører i den der vaccine. Øhm og så har jeg nok også sådan en gammeldags tanke omkring det der med at, det ved jeg ikke, om det også kan være sundt for immunforsvaret at altså, at opleve immunforsvaret og selv at arbejde, danne antistofferne, og det ved jeg godt, det får man jo også i vaccinen, der får man jo også en lille smule af sygdommen indført, men jeg kan godt tænke at det kan være godt for immunsystemet selv at arbejde sig igennem-

Ja

-en sygdomsproces.

Ja

Måske er der også noget for barnet i at , altså at opleve at være sygt og komme over det igen.

Mm

At kroppen også kan reparere sig selv. At det måske heller ikke bare er negativt.

Ja

At opleve

Ville du lade dine børn vaccinere, hvis det var en del af børnevaccinationsprogrammet? Nej

Ja. Har det nogen betydning for dig at, når du skal vælge vaccine til eller fra, om der er, om du har tiltro til at sygdommen den er uskyldig? Forstår du hvad jeg mener? Ja, altså om der kan komme nogen komplikationer på grund af sygdommen?

Ja

Ja, det har det da helt sikkert.

Øhm, sådan i rigtig mange børnefamilier, der har man rigtig travlt, Mm

-ku det ha nogen betydning for om det er noget i ku vælge og lade jeres barn vaccinere eller ej?

Det der med om det kunne være travlhed i hverdagen der ku være med til at afgøre det? Nej, det synes jeg ikke. Altså, det synes lige umiddelbart. Og så alligevel kunne man jo sige, at hvis man havde al tid i verden, så ville man måske også have tid til at undersøge en hel masse selv og måske. Men, nej, det synes jeg ikke sådan lige er det afgørende.

Nej, øh, sådan noget som pris, ville det være? Nej

Det er ikke det der får dig til at sige, at det ville ikke overveje? Nej, det ville det ikke være. Altså, måske hvis det kostede 10.000, men ikke i det der priseleje, så nej, det ville det ikke være.

Nej. Det er nogen af de ulemper vi har overvejet, og det er meget af det du selv kommer ind på, og vi har også overvejet noget, nogen ville kunne betragte som fordele. Øhm, mulige fordele, at barnet måske kunne undgå noget sygdom og smerte i forbindelse sygdommen ved at blive vaccineret, kunne det tale for en vaccine for dit vedkommende? Jamen der tænker jeg, altså, sådan som jeg har oplevet skoldkopper, og som jeg også hører at det er det, det hyppigst er, øh, et ukompliceret forløb, det har jeg faktisk ikke noget problem med at børn de oplever, så det tror jeg faktisk på, at det kan være positivt at opleve at man bliver syg og man bliver rask igen.

Ja

Øh, jeg synes faktisk også nogen gange at have oplevet at, hvis mine børn har været syge, at det er som om der følger en udviklingsproces med, at man kan opleve lige efter en sygdomsperiode, at så sker der et eller andet udviklings-hop med dem.

Ja

Så, ikke for selve det, at mine børn de sådan skal opleve at være syge, øh, hvis det er et ukompliceret forløb, det har jeg faktisk ikke noget problem med. Men selvfølgelig hvis det er forbundet med en hel masse smerte, så er det selvfølgelig aldrig ønskværdigt, at det skal være det.

Nej

Men sådan, sådan som jeg har oplevet skoldkopper, det er ikke sådan lige at jeg tænker- Gid vi havde haft en vaccine mod det. Den ville jeg gerne have haft.

Nej. Hvis man skulle komme med nogen fordele for vaccinen, kunne det være en fordel at man kunne nedsætte risikoen for de her alvorlige senfølger der kan være i nogen sjældne tilfælde?

Ja altså, det tænker jeg, det er vel det der sådan er, overordnet grund til vacciner, at hvis man skal vaccinere, er det netop for at undgå mulige komplikationer. Det vil da helt sikkert være det der sådan er, ville være hovedårsagen.

Ja. Ville du kunne finde på at vaccinere dine børn for at undgå pasningsproblemer og sygefravær fra arbejde?

Aldrig. Nixen. Det ville ikke være en overvejende grund, nej aldrig.

Nej. Der er nogen der kunne overveje denne her vaccine, hvis de ved at de gerne ville, eller at de får et barn lige om lidt. En nyfødt, for hvis man er helt nyfødt kan det være en mere alvorlig sygdom, kunne det være, tale for så at vaccinere en ældre søskende? For at undgå at den snarligt kommende nyfødte kommer hjem og får at undgå smitte til det?

Altså, det vil jeg faktisk sige nej til. Ja, det ville jeg faktisk. Men det er igen, det er jo også fordi at, kan man sige, jeg tror jeg skulle være rimelig overbevist om at den vaccine den, at fordelene ved den var større end ulemperne, og det vil jeg sige, det ville jeg ikke have det sådan med skoldkoppevaccinen.

Nej

Jeg synes det er et svært emne. Jeg synes det er et mega svært emne. Øhm, ja.

Trine

- a) **Alder:** 34
- b) **Køn:** Kvinde
- c) **Stilling:** Socialrådgiver
- d) **Uddannelse:** Professionsbachelor som socialrådgiver
- e) **Civilstatus:** Samboende
- f) **Partners stilling:** Investeringsrådgiver
- g) **Antal børn og alder:** 2 børn, snart 3 år og 1,5 mdr.

Følger I det danske vaccinationsprogram? Ja.

-Helt eller delvist? Helt

Hvorfor? Fordi jeg mener det er det bedste, man kan gøre for sine børn. Der er jo nogle sygdomme – så som mæslinger - der næsten er blevet udryddet, og at der før i tiden faktisk var mange, der døde af det, og derfor så mener jeg det er vigtigt. Jeg lytter selvfølgelig også på dem, der taler om, at der er nogle ulemper ved det (vacciner red.), men JEG ser mest fordele.

Hvad er dine egne erfaringer med vaccination af dine børn? Øhhm....

-Altså hvordan har de reageret? De (eller den ældste) har reageret almindeligt; altså fået lidt feber og... hvad man kunne forvente.

-Men ikke noget alvorligt? Nej ikke noget alvorligt. Og ikke noget jeg er blevet bekymret for! Mindes jeg i hvert fald ikke.

Hvad er dine egne erfaringer med skoldkopper? Det kan jeg ikke huske, altså da jeg selv havde det.

Har dine børn haft skoldkopper? Ja, den ældste har haft det... Og han fik det da han var omkring et år.

Hvordan oplevede du det? Jamen jeg oplevede det ikke særlig slemt, for han *havde* det ikke særlig slemt. Så derfor er vi faktisk også bange for om han kan få det igen, for han var netop lige omkring et år, og han havde kun omkring 20 pletter, og det var det.

Hvor længe varede det? Det varede vel en uges tid; altså jeg tror han var syg med det (sygemeldt red.) i en uges tid, men han var ikke rigtig påvirket af det.

Havde I lægekontakt? Nej.

Hvordan blev han passet? Øhh... han blev passet af mig, tror jeg.... eller af Lasse (faren red.)... det kan jeg faktisk ikke huske...

Var det svært at arrangere pasning? Øhm... Det kan det godt have været, for det var jo lige deromkring hvor jeg var i praktik, så det kan godt have været svært. Han har måske også været ude ved min mor, og vi har også skullet finde ud af hvem der tog fri og sådan noget.

Så det påvirkede jeres arbejdssituation? Ja det gør det altid, synes jeg.

Kan du huske hvornår han kom tilbage i institution? Sådan ca. efter en uge.

Var der problemer i fht opstart i institutionen? Øhh... Nej det var der ikke.

Prøvede du bevidst at få ham smittet inden? Nej det gjorde jeg ikke, jeg synes faktisk, at han var lige lidt for lille.

Har du så modsat forsøgt at undgå smitte inden han fik det?

Altså hvis du vidste, at der var nogen i omgangskredsen eller institutionen, der havde det? Nej, det har jeg ikke.

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

Når du nu ved, at der findes sådan en vaccine, kunne du så overveje at lade dit barn vaccinere mod skoldkopper? Nej.

Hvorfor ikke? Øhm... Fordi, at... altså det er ikke en farlig sygdom på den måde, og når du nu fortæller mig om bivirkningerne (ved vaccinen red.) så synes jeg, at de vægter højere. Og det er meget almindeligt, at man får skoldkopper, altså det er ligesom en gængs ting i Danmark; det er noget man bare skal igennem, og så derfor at skulle gå ind og betale for det, det ville jeg også synes var... Altså det økonomiske det spiler også ind.

Hvad nu hvis det var gratis som del af børnevaccinationsprogrammet, ville det ændre noget?

Jaaahh... Ja, det ved jeg ikke helt... For jeg synes jo stadigvæk, at bivirkningerne....dem kan jeg altså godt tænke lidt over. Jeg ved godt, at det er meget få procent, men... Og også i forhold til, at så skal jeg stikke ham, og det vil jeg synes var synd, men altså det er selvfølgelig også smaddertræls at have skoldkopper, men jeg har selvfølgelig også et nemt forløb bag mig, og haft et barn der slet ikke fattede at det kløede, og var helt upåvirket af det. Så hvis den næste havde det samme forløb, så ville jeg helt sikkert foretrække dét fremfor, at jeg skulle decideret *stikke* dem.

Har du gjort dig nogen tanker omkring dit barn nr. to som er så lille i forhold til skoldkoppesmitte? Altså, jeg håber i hvert fald, at han er over et år... Indtil da vil jeg forsøge at undgå det så vidt muligt. Og nu er vi jo heldige, at den største har haft det, og vi håber på, at han ikke får det igen, så derfor vil det jo nok ikke være ham, der slæbte det med hjem.

Har du gjort dig nogen tanker om, at den naturlige smitte er bedre at få end en vaccine? Ja, jeg tænker da også, at det gør noget ved immunforsvaret, at man ligesom har været igennem sådan et forløb, og på sigt også styrker det, men det er da bare en ide jeg har.

Altså jeg synes ikke, at man skal vaccinere imod ALT. Man skal vaccinere imod de der farlige sygdomme, som vi vaccinerer imod i dag, som er en del af vaccinationsprogrammet – altså nu har jeg heller ikke sat mig 100 % ind i om der er nogle af de sygdomme, som ikke er farlige – men som jeg har forstået det er de fleste af dem farlige at få, så det er derfor vi vaccinerer, og derfor at mange af dem er næsten udryddet i dag...

Så du tænker at skoldkopper er en godartet børnesygdom? Dét gør jeg!!

Nanna

- a) **Alder:** 30
- b) **Køn:** Kvinde
- c) **Stilling:** Fuldmægtig
- d) **Uddannelse:** Kandidat i informationsvidenskab
- e) **Civilstatus:** ugift, samboende
- f) **Partners stilling:** datolog, IT-programør
- g) **Antal børn og alder:** 1 barn, snart 3 år

Følger I det danske vaccinationsprogram? Ja.

-Helt eller delvist? Helt

Hvorfor gør I det? Vi syntes det var ret vigtigt at få vaccineret i fht. de børnesygdomme og det man KAN forebygge... øh... og synes egentlig, at det er det mest ansvarlige at gøre, sådan at man sikrer sit barn bedst muligt.

Hvad er dine erfaringer med vaccination af dit barn? Altså hvordan har han reageret når han er blevet vaccineret? Jeg synes faktisk, altså i starten, de første par gange, så.... altså han var ikke så mærket af det de første timer, og så ca. omkring sådan 6 timer senere, så fik han sådan lidt feber – ikke noget voldsomt, og så næste dag var det egentlig helt væk igen. Så han har reageret med lige sådan at få lidt feber, men ikke noget allarmende.

Hvad er dine egne erfaringer med skoldkopper? Altså da jeg var lille og havde det, der fik jeg faktisk ret voldsomt skoldkopper, ja sådan... var HÅRDT ramt af det, og også i lang tid.... Øhm...

Husker du dig selv som værende syg? JA! Jeg husker, at jeg var træt og udmattet og havde feber, og var slatten. Det kløede meget, og jeg fik kartoffelmel på for at lindre og alt det der!

Har dit barn/dine børn haft skoldkopper? Nej, ikke hvad vi ved.

OK. Så de efterfølgende spørgsmål om hvordan I oplevede det og hvordan han blev passet, det er ikke aktuelt i dit tilfælde. Nej.

Hvis dit barn fik skoldkopper ville det så være svært at arrangere pasning? Nej, det ville det faktisk ikke være.

Ville det påvirke din arbejdssituation? Øhh... nej heller ikke. Nu er jeg jo så heldig stillet, at jeg egentlig både har barnets første og ANDEN sygedag... øhm... Og så har vi jo en farmor som lige nu ikke er i arbejde, som kunne komme ind og tage over, de dage, hvor jeg ikke ville kunne have fri feks. Øhhh...og ellers så er det jo også heldigt nok, at man vil kunne oparbejde noget afspadsring og der er omsorgsdage, så jeg ville egentlig kunne trække på nogen af de der ting.

Så det ville ikke være et stort pasningsmæssigt problem? Nej.

Har du bevidst prøvet at få ham smittet med skoldkopper? Øhhhhmm... jaaaah – har vi det? Altså, vi har snakket om når der var nogen i omgangskredsen, der havde skoldkopper, om vi så ligesom skulle mødes, og de gange, hvor det har været oppe i vuggestuen, så har jeg bare egentlig tænkt; "Åh, hvor ku det være fint, hvis han fik det", men han har bare ikke rigtig fået det endnu... Og jeg tænker egentlig, at jo før han kan få det, altså i denne her alder han har nu, jo bedre, fordi det er jo et eller anden som der på en eller anden måde skal overstås, og er godt de får som BØRN, så jeg vil jo egentlig også gerne ha, at det bare kan krydses af fra listen; sådan "GODT, nu har han haft dét".

Så lyder det også som om, at så har du heller ikke bevidst forsøgt at undgå skoldkoppesmitte? Nej, overhovedet ikke.

Der har ikke været noget med, at I skulle på en ferie, eller et eller andet, hvor det ville være uhensigtsmæssigt? Nej.

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

Når du nu har hørt sådan mere teoretisk om skoldkopper og om vaccinen, kunne du så overveje at lade dit barn vaccinere mod skoldkopper? Ja, det synes jeg egentlig. Jeg vidste faktisk ikke, at der fandtes en vaccine mod skoldkopper. Øhhhhmm... Også fordi jeg tænker, nu når du fortæller om de bivirkninger, der kan være, og de er så relativt milde, så tænker jeg bare, at hvis han skulle få det, så er det jo næsten mildere end hvis han fik skoldkopper og var mærket af dét. Så hvis man ligesom kunne undgå det, så var det ret fint.

Kunne se ulemper ved at lade ham vaccinere? Hmmm... Jah, men der er selvfølgelig det her med,

hvis... (nu ved jeg heller ikke om den er relativt ny), men hvis man heller ikke ved om det senere hen kan give det her Helvedes ild, og hvis den ikke sådan er gennemtestet, fordi man ikke har nået at kunne se de her bivirkninger, der eventuelt kommer efter 20 år eller... så er det måske sådan; "gad vide hvad det så er, man har beskyttet ham imod, hvis det senere hen giver noget der er 'endnu' værre". Så det er mere den her langtids... at man måske ikke ved hvad der sker om 20 år, fordi den måske ikke har været her så længe og man så ikke har en helt masse historik på det.

Ville du overveje at lade ham vaccinere, hvis du selv skulle betale? Ja det tænker jeg egentlig... lidt ligesom når man skal ud at rejse, og skal have imod Gul Feber og alt muligt andet, hvor det også er egenbetaling.. så det tror jeg faktisk, at jeg ville. Det tror jeg ikke jeg ville tænke så meget over, når det er i det lag – altså det prisleje, så ville det sådan være overkommeligt. Også hvis det er ét stik og så nogle måneder eller år efter igen, så er det ikke en stor udskrivning man skal gøre.

Så kan jeg næsten også høre, at du ville være positivt indstillet, hvis det var gratis som en del af børne vacc. programmet? Ja! Det ville være rigtig fint.

Ville du være bekymret for bivirkninger? Hmm... Nej, jeg tænker, at hvis det er så relativt få, og vi er nede i de der 0,01- 0,1 %... og det ellers stadigvæk mest er sådan noget med lidt ubehag og feber... dét kan jeg overkomme. Så det er selvfølgelig mest sådan noget som Helvedes Ild, som jeg bare VED virkelig kan være smertefuldt, det ville jeg selvfølgelig ikke synes var særlig fedt.

Har du nogen holdning til om sygdommen; den naturlige sygdom eller hvad skal man sige, er bedre for dit barn end vaccinen? Øh... Altså det er jo svært at sige, fordi den kan komme i så forskellige grader, men hvis der fx er noget arveligt, der spiller ind og han får det ligesom jeg havde, så vil jeg synes, at vaccinen var mindre hård ved ham end selve sygdommen ville være. Men hvis det er sådan et mildt tilfælde, hvor han får en 3-4 knopper og så er det nærmest overstået, så kommer det måske næsten ud på et. Men jeg tror ikke, at vaccinen bliver værre end et tilfælde af skoldkopper.

Peter

- a) **Alder:** 30
- b) **Køn:** Mand
- c) **Stilling:** Mellemlider
- d) **Uddannelse:** Ingeniør
- e) **Civilstatus:** Gift
- f) **Partners stilling:** Sygeplejerske
- g) **Antal børn og alder:** 2 børn, 10 år og 4 år.

Følger du/I det danske vaccinationsprogram? Ja.

-Helt eller delvist? Helt

Hvorfor det? For at beskytte mine børn, så godt jeg kan, mod de sygdomme man nu KAN beskytte dem mod.

Hvad er dine erfaringer med vaccination af dine børn? Er de blevet syge eller utilpasse eller?
Øh... nej, altså ikke andet end sådan hvad man kunne forvente.

Hvad er dine egne personlige erfaringer med skoldkopper? Jamen jeg havde det da jeg var helt lille, jeg kan ikke huske det.

Har dine børn haft skoldkopper? Ja, begge vores børn har haft det.

Hvordan oplevede du det? Var de meget syge af det? Nej, ikke meget... men de var da syge...

Hvor gamle var de, kan du huske det? Det var i vuggestue/børnehavealderen for dem begge to...

Hvor længe varede det? Ca. en uges tid for den begge to

Kan du huske, om I havde lægekontakt? Øh... nej det havde vi ikke.

Hvordan blev de passet? Øh..det var en blanding af min kone, der tog fri, og bedsteforældre.

Var det svært at få arrangeret pasning? Hmm, ja ved den ældste var det, men ikke så meget ved den mindste, synes jeg.

Påvirkede det jeres arbejdssituation? Nej, der var ingen problemer.

Kan du huske hvornår børnene kom tilbage i institution? Neeej, men jeg vil da tro, at det har været efter en lille uge eller sådan noget

Kan du huske om der var problemer i f.b.m. opstart i institutionen? Nej, ikke noget jeg kan huske.

Har du eller din kone bevidst prøvet at få jeres børn smittet med skoldkopper inden de blev smittet? Nej.

Har I så modsat forsøgt at undgå skoldkoppesmitte, fx i f.b.m. ferier eller andet?

Altså hvis I vidste, at der var nogen i omgangskredsen der var smittede? Nej, der har ikke været noget... altså ikke noget tidspunkt, hvor vi har skullet være sammen med nogen med skoldkopper.

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

Når du nu ved, at der findes sådan en vaccine, kunne du så overveje at lade dine børn vaccinere mod skoldkopper, hvis de ikke havde haft det? **Jeg kunne i hvert fald godt overveje det, jeg ville i hvert fald gerne diskutere det med vores læge, hvis det var... Få en anbefaling, om det var noget der var smart, for det lyder det til, at det kunne det godt være.**

Hvorfor tænker du, at det kunne være smart? Kan du se nogle fordele? Det er jo.... Altså fordelene er jo, at man undgår, at de bliver syge, altså både for børnenes skyld, men syge børn giver jo også forældrene en vis stress, så det vil da nok også indirekte være for vores egen skyld.

Kan du se nogen ulemper ved vaccinen? Øhhh... Man kan sige, det... Hvis man selv skulle betale ville det jo være noget, der skulle vejes op mod det sådan... Nu er der jo også de bivirkninger til vaccinen.

Hvis du nu ikke selv skulle betale? Hvis det nu var gratis som del af børnevaccinationsprogrammet? Jamen så tror jeg...at vi ville sige ja til det, hvis det var noget der blev anbefalet. Det er jeg faktisk sikker på.

Har du gjort dig nogen tanker omkring om de naturlige sygdomme er bedre at få end en vaccine? Neeej... det tror jeg ikke det er.

Emelie

- a) **Alder:** 30
- b) **Køn:** Kvinde
- c) **Stilling:** Ledig
- d) **Uddannelse:** snart studerende (socialrådgiver)
- e) **Civilstatus:** ugift, samboende
- f) **Partners stilling:** Studerer på musikkonservatoriet
- g) **Antal børn og alder:** 2 børn, 6 år og 1 år.

Følger I det danske vaccinationsprogram? Ja.

-Helt eller delvist? Helt

Hvorfor gør I det? Jamen det syntes jeg... Vi har jo nok valgt det fordi det føles trygt, og det fleste af de vacciner er jo sådan nogen, som man selv fik, da man var lille, så det føles jo bare ja... trygt for os.

Hvad er dine erfaringer med vaccination af dine børn? Tænker du på hvordan børnene har reageret på det? **Ja.** Jamen vi har ikke været så slemt ramt. Det har været en lille smule feber ved begge børn, men ikke sådan, at de har fået det dårligt, eller sådan. Vi har været meget heldige tror jeg.

Har du selv haft skoldkopper? Ja det har jeg.

Hvad er dine erfaringer med det? Kan du huske det? Var du meget syg? Jeg kan slet ikke huske det, men min mor siger, at hun heller ikke kan huske så meget fra det, så jeg går ud fra, at det var meget mildt faktisk. Tror ikke det var så slemt.

Har dine børn haft skoldkopper? Altså Linnea, den ældste, havde det – også sådan en meget mild omgang, men den yngste har ikke haft det endnu.

Hvor gammel var hun (den ældste red.) da hun havde det? Jeg mener hun var 2,5 år.

Kan du huske hvor lang tid det varede? Jamen det... altså, hun havde ikke særligt mange prikker, synes jeg... så hun var jo hjemme de der to uger sådan ca. Men jeg tror, at efter en uge havde hun fået de der skorper på sårene, men vi holdt hende hjemme lidt ekstra

Kan du huske om I havde lægekontakt? Nej det kan jeg faktisk ikke huske... Det kunne ligne mig; altså jeg har sikkert ringet derned, for en sikkerheds skyld, bare lige for at høre hvordan og hvorledes, men ikke sådan at vi besøgte dem, for det ville jeg kunne huske.

Det næste spørgsmål, det hedder; "hvor syg var hun", og der har du næsten allerede svaret, at

hun var ikke særlig hårdt ramt?! Nej, det var ikke særligt mange prikker, og de kløede jo lidt, men det var ikke sådan, at hun var ked af det eller havde høj feber eller sådan noget, det synes jeg ikke.

Hvordan blev hun passet? Var I selv hjemme? Jeg tror vi skiftedes lidt, altså jeg arbejdede på det tidspunkt (på plejehjem), så jeg tror, at jeg var hjemme i nogle omgange og så var Jakob (faren red.) meget hjemme med hende, for han kunne holde fri fra studiet.

Var det svært at få det arrangeret? Ja altså det... Ikke med Jakobs studie, men jeg kan huske, at mit job, de var jo ikke særligt glade når mit barn var syg, altså de var de ikke, og det var jo sådan lidt stress, synes jeg faktisk.

Næste spørgsmål hedder; "Påvirkede det din arbejdssituation?" Men det har du jo så næsten allerede svaret på, at det gjorde det. Jamen det synes jeg, at man kunne i hvert fald fornemme på dem, at "nå ja"... Altså selvfølgelig fik man lov til at holde fri, det man skulle, men man var nok ikke særlig populær i den periode måske. Det var ikke sådan helt super.

Kan du huske, hvornår hun kom tilbage i institution? Sagde du, at der gik næsten 14 dage?! Jamen jeg mener, at vi faktisk holdte hende hjemme de der 14 dage, bare for en sikkerheds skyld, og fordi vi også havde mulighed for det

Så der var ikke nogle problemer i f.h.t. opstart i institution igen? Nej det tror jeg ikke. Altså det kan jeg ikke huske, at der var, nej.

Kan du huske om du – enten med din ældste eller din yngste – bevidst har prøvet at få dit barn smittet med skoldkopper? Altså hvis der fx var nogen i omgangskredsen, der havde skoldkopper? Hmm...nu skal jeg lige tænke mig om... nej. Altså jeg kan huske, at vi snakkede om det, om det var noget man skulle gøre... Men med den yngste har jeg i hvert fald ikke gjort det, og heller ikke rigtig tænkt over det. Jeg tænker, at det kommer når det kommer, og jeg tror faktisk heller ikke, at vi gjorde det (med den store red.), men jeg kan huske, at der var nogen i institutionen, der havde det, og så tænkte vi, okay, så ved vi jo også hvem hun bliver smittet af. Men ikke bevidst.

Har du omvendt forsøgt at undgå skoldkoppesmitte? Hvis du vidste, at det var lige op til jul eller ferier fx? Nej det har jeg faktisk ikke.

INFORMATION OM SKOLDKOPPER

INFORMATION OM SKOLDKOPPEVACCINE

Vidste du at der fandtes en vaccine i mod skoldkopper? Ja min veninde har fortalt mig det... hun har fået vaccineret sine børn, men vidste faktisk ikke mere om det end det.

Når du nu har hørt sådan mere teoretisk om skoldkopper og om vaccinen, kunne du så overveje at lade dit barn vaccinere mod skoldkopper? Ja, altså... Ja det tror jeg. Det eneste... eller måske ikke det eneste, men noget af det for os, altså, det er det økonomiske i det. Fordi hvis man også har to børn, altså for os (hvis min ældste ikke havde haft det), så 1700 x 2 – det er MANGE penge. Men til gengæld så kan man sige, at hvis man også har to jobs, eller... altså det kan jo også være dyrt i den anden ende, hvis man skal holde fri, eller bruge feriedage og sådan noget. Så jeg synes helt sikkert, at det vil give mening

Hvad nu hvis det var gratis som del af børnevaccinationsprogrammet? Ville det ændre på noget?

Jamen HELT sikkert. Så ville de helt sikkert få det. Jeg vidste ikke det du fortalte om; om akutpåvirkning af lillehjernen, og hvis de fik skoldkopper, at det kan ende i det... jeg synes, det lyder ubehageligt faktisk. Jeg troede egentlig kun at det var en virus og så fik man det her udslæt eller prikker, og så var det ligesom det..man ku få feber, og det var det.

Sådan er det jo også i lang de fleste tilfælde. Ja, men jeg vidste bare ikke, at det kunne blive sådan, for det satte...det gjorde mig lidt...det gør måske, at jeg nu tager det lidt mere alvorligt, end hvad jeg egentlig gjorde dengang med min ældste.

Kan du se nogen ulemper ved vaccinen? Nu nævnte du selv pris. Kan du se andre ulemper? Hmmm... Jah, måske, altså det der som du siger; at den ikke er blevet prøvet... altså den er jo blevet prøvet, men at de børn der har fået den nok ikke er blevet så gamle endnu, at man ikke ved helt hvad der kommer til at ske, og det vil jo være lidt trælst, hvis de så fik Helvedes Ild senere hen. Men hvis nu... altså hvis man som barn har haft skoldkopper... lige som min ældste har... altså hun har haft skoldkopper, så kan man vel ikke...altså er det sådan, at hun kan få Helvedes Ild senere??

Ja, det kan hun godt. Det er derfor man får Helvedes ild; det er fordi, at virussen vandrer op langs nogle nerver, og så ligger det sig og er ligesom i hi i nerven. Og hvis man så har påvirket immunforsvar, typisk når man bliver gammel, så kan den her virus reaktiveres, og så kravler den tilbage ud langs nerven igen, og så får man igen skoldkopperudslættet, men kun i det område hvor den pågældende nerve den forsyner huden. Så det er en forudsætning for at få Helvedes Ild, at man HAR haft skoldkopper før. Aaaarh, dét vidste jeg ikke.

Men man ved så ikke om vaccinen giver en øget forekomst af Helvedes Ild. Nåh okay... Men vil stadig sige at det er en ulempe at man ikke ved det.

Har du gjort dig nogen tanker omkring om de natur sygdomme er bedre at få end vaccinerne? Hvad mener du?

Altså har du gjort dig nogen tanker om, om det er sundere for immunsystemet at få den naturlige virus end at få vaccinen? Nja, altså, det ved jeg ikke... nej det tror jeg ikke...